

304438

ప్రతిదినము | వ క టిం వ (బడును

VOL. 5. చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ జూలై నెల 26 వ తేది శు క్ర వారము నంపుటము. ౫ కాళియ క్తి నా మ సం పత్తి ర ఆ హ థ మా స బ హు శ త్ప తి య 3. సంచిక ౯౯

ఇండియాగవర్న మెంటుయొక్క వైనాన్సు డిపార్టుమెంటు.

సం. 1250 - ఎఫ్. ప్రకటన సిద్ధా, 1918 సం॥ మే. ౧౧ వ తేది.

ఇండియాదేశపు రెండవ యుద్ధబుణము

రొక్క-రూపముగా వచ్చిన యావత్తు మొత్తమును, ఇండియా దేశము ఇచ్చే పది కోట్ల పానుల (సవరనుల) మొత్తము క్రింద, (తద్భాగముగా) యుద్ధమును సాగించుటకుగాను హిజ్ మెజ్జెస్టీవారి దొరతనమున కియ్యబడును.

- వచ్చుబడి పన్ను లేని 1921 వ సం॥ నూటికి 5 1/2 వడ్డీ యుద్ధపత్రములు నూటికి రూ. 100 చొప్పున 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు 1౦-వ తేదీని తిరిగి చెల్లించబడునవి వచ్చుబడి పన్ను లేని 1923 వ సం॥ నూటికి 5 1/2 వడ్డీ యుద్ధపత్రములు నూటికి రూ. 100 చొప్పున 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీని తిరిగి చెల్లించబడునవి వచ్చుబడి పన్ను లేని 1925 వ సం॥ నూటికి 5 1/2 వడ్డీ యుద్ధపత్రములు నూటికి రూ. 103 చొప్పున 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీని తిరిగి చెల్లించబడునవి వచ్చుబడి పన్ను లేని 1928 వ సం॥ నూటికి 5 1/2 వడ్డీ యుద్ధపత్రములు నూటికి రూ. 105 చొప్పున 1928 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీని తిరిగి చెల్లించబడునవి

ఇవన్నీ, వచ్చుబడి పన్ను లేకుండ పోస్టాఫీసు వ సంవత్సరముల రొక్క-పు సర్టిఫికెట్లున్నూ జారీచేయడము.

అనలుకున్న వడ్డీకిన్ని ఇండియా గవర్న మెంటువారి రివిన్యూలున్నూ ఆస్తిన్నీ హామీగా ఉండును. 1921 వ, 1923 వ, 1925 వ 1928 వ సం॥ పు యుద్ధ పత్రములు

జారీ చేయఁ—దరఖాస్తు చేసికొనుచున్న ప్రతి రూ. 100 కు రూ. 100.

వడ్డీ:—సంవత్సరమునకు నూటికి 5 1/2 చొప్పున ఆరేని నెలల కొకసారి మార్చి 15 వ తారీఖునకు సెప్టెంబరు 15 వ తారీఖునకు చెల్లించబడును.

కొనిన తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖువరకు వడ్డీ, పత్రములు కొనిన కాలమును ముందుగా చెల్లించబడును.

1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖుకు తరువాత పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనబడు పత్రములమీద, కొనిన తారీఖు నుండి 1919 వ సం॥ మార్చి 14 వ తారీఖు వరకు వడ్డీ, కొనిన కాలమును ముందుగా చెల్లించబడును.

విశేషమైన హక్కులు:—ఇకమీదట ఇండియా గవర్న మెంటువారు జారీచేయు ఏదేని దీర్ఘ కాలపు బుణమునకు వడ్డీ లేదు ఎంత ఏర్పాటుపబడియున్నప్పటికిని, సదగ బుణ మునకయి వైకము కట్టు కార్యము కొరకు రొక్క-యంతో సమానముగా 1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధపత్రములు, వాటి చెల్లుబడి కాలములో సమాన విలువకు తగ్గినవికలబడును.

1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధపత్ర ములమీద వడ్డీకి వచ్చుబడి పన్ను లేదు. కాని అది, యితర వచ్చుబడిమీద ఆపన్న కట్టవలసిన రేటును నిర్ణయించడము లో గణించబడును, మరియు దానికి అధికపన్ను (నూపర్ టాక్సు) కట్టదగియుండును.

సెక్యూరిటీలు ఏర్పాటుచేయునవి:—యుద్ధపత్రము లు (ఎ) ఇన్స్క్రిబ్డ్ (రెజిస్టరైన) ప్లాకు సర్టిఫికేట్లు రూప ముగానో (బి) ప్రామిసరీ నోట్లరూపముగానో జారీచేయబడు ను. తదనంతరము ఇష్టమైనయెడల, ఇవి యిచ్చి వీనికి బదులు, లేదా (హాజరు వెట్టువానికి చెల్లుబడిగల) పత్రములు ఉన్న పక్షా ఆపత్రములను, కచ్చితమందే పుచ్చుకోవచ్చును.

యుద్ధపత్రములు కొనుగోలుకు ఫలానిరూపముగా జారీ చేయబడవలయునని ప్రత్యేకముగా ఉదాహరించి యుండని యెడల, అవి, ఇన్స్క్రిబ్డ్ (రెజిస్టరైన) ప్లాకు సర్టిఫికేట్లు రూపమున జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీనోట్లు, ఆలస్యము కాకుండుటకై మొదట, పాధ్యమైనంత కొద్దిసంఖ్య వేరు వేరు నోట్లుగా జారీచేయబ డును; అయితే అలాటిరీతి, ఇవి యిచ్చి వీనికి బదులుగా ఎట్టి విలువగల నోట్లకు దరఖాస్తు వెట్టుకోవలెనో వాటిని,

భచ్చలేకుండ, పుచ్చుకోవచ్చును. కావలసిన మొత్తమునకు ఒక్కటే ప్లాకు సర్టిఫికేట్లు జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీ నోట్ల రూపముగా పత్రములను బ్యాంకులలోని గవర్న మెంటు ఆఫీసులలోను కొనుట

1. రూ. 100 గాని నూరుతో గుడించిన (పూరా నూర్లుగా నుండు) మొత్తములుగాని విలువగాగల ప్రామిసరీ నోట్ల రూపమున యుద్ధపత్రములు, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినమీదట,

(ఎ) బెంగాలు, బొంబాయి, మదరాసు బ్యాంకుల యొక్క హెడ్ ఆఫీసులలోగాని యేదేని ఇండియా బ్యాంకింగ్ గాని విద్యుత్తుగా దరఖాస్తు వెట్టుకోవలెను,

(బి) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసువద్దగాని యే అకౌంటెంటు జెనరలుయొక్కయైన లేదా కంట్రోలరు యొ క్కయైన ఆఫీసువద్దగాని యేదేని గవర్న మెంటు ప్రెజిడెంట్ వద్ద గాని సబ్ ప్రెజిడెంట్ గాని దరఖాస్తు వెట్టుకొనినమీదటను

1918 వ సం॥ జూను 8 వ తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖువరకు కొనవచ్చును.

దరఖాస్తులు నిర్దేశించబడిన సమూహప్రకారముగ్గి ఉండ వచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, కొనుగోలు యొక్క పూర్తిచేయ నై విలీనమును, వడ్డీ యే ప్రెజిడెంట్ చెల్లించబడవలయునని తాను కోరునో అదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే సమూహప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును. నిర్దేశించబడిన సమూహ, మద రాసు అకౌంటెంటు జెనరలు ఆఫీసునుండి గాని యే గవర్న మెంటు ప్రెజిడెంట్ యైన గాని సబ్ ప్రెజిడెంట్ యైన గాని తెప్పించుకోవచ్చును.

గవర్న మెంటు ఆఫీసులవద్దను బ్యాంకులవద్దను ఇన్స్క్రిబ్డ్ ప్లాకు రూపముగా పత్రములు కొనడము.

2. ఇన్స్క్రిబ్డ్ ప్లాకు రూపముగా యుద్ధపత్రములు, రూ 100 ల లేదా దానితో గుడించిన (పూర్తి నూర్లు) మొత్త ముల విలువగలవి, 1918-వ సం॥ జూను 8-వ తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14-వ తారీఖువరకును, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించిన మీదటను దరఖాస్తు వెట్టుకొనిన మీద టను, సరాసరి కలకత్తా పబ్లిక్ బుణము ఆఫీసునుండిగాని ఈ క్రింది ఆఫీసులలో దేనిద్వారాగాని, తీసికొనవచ్చును.

(ఎ) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసు, లేదా యే అకౌంటెంటు జెనరలుయొక్క యైన కంట్రోలరు యొక్క యైన ఆఫీసు;

(బి) బెంగాలు, బొంబాయి లేదా మదరాసు బ్యాంకు లయొక్క హెడ్ ఆఫీసులు లేదా వాటియొక్క యేదేని ఇండియా బ్రాంచి;

(సి) ఏదేని గవర్న మెంటు ప్రెజిడెంట్ లేదా సబ్ ప్రెజిడెంట్. దరఖాస్తులు ప్రామిసరీ నోట్లవిలువలలో వలెనే అదే నిర్దేశించబడిన సమూహప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తుచారుని యొక్క పూర్తిచేయ నై విలీనమును, వడ్డీ యే ప్రెజిడెంట్ చెల్లించబడవలయునని తాను కోరునో అదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే సమూహ ప్రకారమైనను దర ఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

పోస్టాఫీసులవద్ద పత్రములు కొనుట.

3. ఇన్స్క్రిబ్డ్ ప్లాకు రూపముగా గాని ప్రామిసరీనోట్ల రూపముగా గాని యుద్ధపత్రములు రూ 25 విలువ గలవిగా నై నను దానితో గుడించిన (పూర్తి రూ 25 ల) మొత్తపు విలు

రాజకీయ సంస్కరణములు

(6)
పత్రికాభిప్రాయములు : ప్రజాభిప్రాయములు

హిందూ పత్రిక.

ఈ సంస్కరణకర్తలు ప్రజాశక్తియను బ్రహ్మాండమున కై మహాపూర్వకముగను, సద్భావముతోడను వర్తించినందులకు ఆందుచే వారి సంస్కరణపథకము నామోదింపవలె ననియు కొంద రభిప్రాయపడుచున్నారు. కేవలము బ్రిటిష్ వారి సేవ చేయుటయే భారతీయుల ధర్మమని యిది తలంపులను తొలగించి, ఆకాళి కావ్యత్వము నొనగనుటవరకుని భావించినవారిలో ప్రథమముగ యిరువురు రాజనీతిజ్ఞు లీవధమును నిర్వించిరి. వర కముగూడ సద్భావముతోడనే నిర్వృతిమైనదని యిట్టి వాదము లకు ప్రత్యుత్తరమొసంగుట కొంతకఠినముగ నుండునెమోయని మేము భియమందుచున్నాము. హిందూదేశాభివృద్ధియందు నదభిప్రాయము గలవారు మాంటాగ్యూ-మెన్సుఫర్డ్ ప్రభువు గార్లు దక్క యిక నెవరునులేరా? వీరికి విషయములకు సంబంధించిన ఆభిప్రాయములు తిని విధమున భార్యయాపము చాటుటలేదు. మనము కోరుచున్న చందమును దుర్లభముని మోక్షే ప్రభువు బహిరంగముగ తెలియబరచెను. కాని మాంటాగ్యూగారు మన పురోవృద్ధి రథమును నక్షత్రము వైపునకు పట్టించితిమని తెలిపియున్నారు. కాని నిజముగ నతడీ రథమును నిరంకుశాధికారుల మెడకు చుట్టబెట్టినాడు. నిజపరిస్థితుల యందలి లోపముల గ్రహించి వానికి లోబడవలెనని వర్తించుట మాంటాగ్యూగారికిని వైర్యము మీదనే వారివిధాన విషయముగాని విఫలతగాని ఆధారపడియుండును. వచ్చెనచ్చె నని పదిమారులు పలికినంతమాత్రమున ప్రజలము గాజాలదు. అట్టి సంస్కరణమునకు వలయు సురక్షణము లుండవలెను. భారతీయులు అంతస్తులు గల నిచ్చెను గోరుచున్నారు గాని అంతరములేని గడకెట్లును కోరుటలేదు. ఈ విధానము లగి కృతముగలుగి కిది సంతృప్తికరముగ నుపకరించుట కవకాశమున్న దా అని మనము యోచింపవలెను. తన పురోవృద్ధి కవకరమగు ప్రథమాంతరమునుగూర్చి మనమంతగ యోచించ నక్కరలేదు. భాగ్యతాయంత ప్రభుత్వాభివృద్ధి నిరంకుశాధికారులు నిరీక్షింపుచు, అవసరమగునెడల నిరోధించుట ఆధికారము గలిగి యుండుట మాత్రము దేశజాల కనిష్టదాయకముగ నున్నది. ఈ విషయమును గూర్చియే మనము యోచింపవలసివచ్చింది. ఈవాక్యములు మననాయకులలో కొందరికి రుచింపకపోవు నని మే మెరుంగుచుము. నిజమిటులుగానున్న కమిషనరీల మూల మాన మన కెట్టిభావమును గలగదనియు, మన మాకాభంగుల మగుట తప్పదనియు మేము చెప్పగలము. ఈ విధానమును దేశజాల లగికరించినను, తిరగ్కరించినను, యిందుమూలమున దేశమునకు మాత్రములాభము వచ్చునను యిట్లేదేమో మాత్రము దీని నంగీకరింపవలదని మేము నడుపుచున్నాము. అనలులేకుండుటకంటె గమన మేలని కొందరి ఆభిప్రాయము; ఇట్టి వాని నంగీకరించుట మనజాతీయ గౌరవమునకు భంగకరమని కొందరి ఆభిప్రాయము. కావున మన కేది యొసంగబడినది, దాని స్వభావమేమి అని ప్రశ్ని బయలుపడెదము. సంస్కరణ స్వభావమును మేమిదిదరకే దెలిపియుంటిమి. మేమందలి మంచి లక్షణములను ఆవివార ప్రేరేపకులమై వివరింపవలెదము. అందలి లోపముల సంఖ్యాకరముగ లుండటమే, యెట్టి విధమున యిందలి సుగుణముల వర్ణించినను వారి నామోదింపటకు దుర్లభము. ఈసంస్కరణములు కావ్యరూపముల చాటుటకే వారివిధానము. అందు మాక్యమంగ నిరోధకులగు నిరంకుశాధికారులమీదను ఆధారపడి యుండరాదు. ఇదియే మన ప్రథమ వాంఛితము ఈవిధానము తృప్తికరముగ వర్తించుట కెట్టికట్ట బాట్టాఅవసరము? పురోవృద్ధి కాలక్రమమున తనంత తానే లభించుచు, భాగ్యతాయంత ప్రభుత్వలభికి నిరంకుశాధికారులను స్నేహభావముతో ప్రకృతింప ప్రోత్సహించుచు నట్టియే చాటు లభిధానమునకుండుట కవసరము. ఈ విధానామోదకుల సంస్కరణయొక్కయు నిరంకుశాధికారులయొక్కయు సద్భావములయందు మతవిశ్వాసము గలిగియున్నారు. ఈవిధానము కలన యింతకుబూర్వమునకంటె నికమందు దేశాభివృద్ధి నిరంకుశాధికారుల చేతులలో బడియుండవలసినదనియు, ప్రథమాంతరము స్వల్పముగ వచ్చుచు, ఆందోళనము కలన మన ఆతీయముల లభింపగలవని కొందరు నమ్ముచున్నారు. కాని, ప్రతి అంతరమునకు మన పురోవృద్ధిని నిర్ణయించుట కొక సంఘ మేర్పడుటవలసినదియు, యీసంఘమువారు మన అభివృద్ధికి మాత్రమేగాక, మన నిరోధమునకు గూడ అవసరమగు నెడల మా

ర్ముల గావించెదరనియు, అందుచే మన ఆందోళనము నిష్ఫల మనియు వీరు గ్రహించలేదుకాబోయి! వేయేల! మంత్రుల అధికారము వానమాత్రాశక్తియు గావించి భాగ్యతాయంత ప్రభుత్వమునకు భారతీయుల నెప్పులనినిరూపించి, యీవిధానమును విఫలముచేయుట కవకాశములు నిరంకుశాధికారులకు గలవు. ఇట్టి సద్భావకారమును దుర్బునియోగము చేయుటకు బుద్ధిని గలిగించును. భాగ్యతా విరళిమై, అనాంభావ మునొత్తిమై, తన విమర్శకుల సద్భావముల గ్రహించజాలకున్న నిరంకుశాధికార వర్గము తన ఆధికారమున కారణముగ తా నెప్పులని తలంచు వారి హస్తగతము గావించినవిషయము ప్రపంచము నెప్పులను గానరాకున్నది. ఇట్టి దుర్లభవిషయమునే భారతీయులు విశ్వ సింహవలె నని కోరబడిరి. ఈ ఆసందర్భవిషయమునే మన నాయకులలో కొంద రామోదింప నున్నారు.

ప్రజాభిప్రాయములు.

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు.

అయ్యో 28 వ తేదీని కృష్ణాజిల్లా నూజివీడు తాలూకా ఆకిరిపల్లి గ్రామమున మాంటాగ్యూ సంస్కరణ విమర్శము కొరకు నూజివీడు తాలూకా ప్రజల సమావేశము జరుగెను గాన తాలూకాయందు గల దేశాభిమానులు దయచేసి సత్సభా కార్యముల నిర్వహ్యముగ నిర్వర్తించ ప్రార్థితులు.

ఆకిరిపల్లి, జూలై 22 మూరి రాయబోగి శాస్త్రి

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు :

అయ్యో, నిజతత్వమున మాంటాగ్యూగారు వచ్చి మన భారతమాత నెత్తిన నెమో తుచ్చుటకుల్లాయి యెట్టి భారతీయుల నెల్ల ఉద్ధరించునను యాశతో స్వామి భినులకై వేచియుండు మత్స్యపురివృత్తలె హిందూదేశీయుల తెల్లరును నిరీక్షించియుండగ తలచిన తెల్లవారు విచ్చేసినంతలో బహుకాలము నుండియు దుర్బర వ్యాధిగ్రస్త లుచితముగా బోషధము లివ్వ వచ్చిన వైద్యుని జూడగ నె తననెమో కోగములకు కవరెమిచుచు వలయు మందుల గోరునటుల, మనభారత దేశోద్ధరణమునకై పాటుపడుచుండు సమస్తోద్ధమములును, వానికి సంబంధించిన సుఖములును వేలంనెట్టిగా సభలుగావించి రమకాశిక లీలకెత్తును యీ మాతో కరవుకాలములో ఖర్చుకైనను భయపడక మూలమును మనలమృత్యు జేభిలుసంతకములు చేయించి వారి సన్నిధికి సేవదక పుత్రములంపి దూకడ్డుములంపి మచ్చుకాపాడ వలసినదని యు, మచ్చు సుధురకాలవాభ్యాసలకు తేయవలసిని దీనియు దిక్కులు పిక్కటిల్ల నెత్తిన నోరునెట్టుకొని మొత్తుకొనియుండిరి. మాంటాగ్యూగారు కష్టపరిచిలంతక హృదయందర పాట్లను పాలించి తిగిన యుపకృతి యొకరైనది. జెప్పియుండుటచే, అప్పటినుండియు ఏనుకెమో చేయునని కాచుకొనియుండగా వివరకు భారతీయులెల్ల కిదేచితిమియో జూచుచుండ ఆకాభంగము కలిగించిరి. మన భారతీయుల యెడ వాటి కున్న విశ్వాస మిప్పుడు తేటపడింది గదా. దేశముల కొనియాడకెగినదే ఇంతటి ఆకాభంగము నుండియు మచ్చు పలువురకు పలుముఖముల సంకెటలకై పరువులెత్తించిన భారత నాయకులెవరో యిప్పుడు తెల్లముగొట్టిక రాళ్ళవలె, ఎక్కడయున్నావె గొంగడి యెన్ను చేసినవోటనె యున్నా నన్నట్లు మిచ్చుటచ్చును. కరణమేమై యుండునో తెలియదు. మనకర్తవ్య నిష్కడేమో బోధపడకనా? మన మెంత మొత్తుకున్నాం యింతేనిదో! అట్లుండుట ధీమావ్రత లక్షణమగునా? ఒక మనఃస్థితి యొక్కగాని, దేశముయొక్కగాని పురోవృద్ధి యెట్లునుల కంతగాయములు గలుగుచుండు ప్రకృతి లక్షణముగదా! కార్యకాంక్ష లంతమాత్రమున నిరతా హులగుదురా! తాటస్థమున కిది తరుణముగాదు గాన నో అంధభ్రాతావలకదా! దేశాభిమానులారా తెలుసు. శ్రమమని యెంతక, నిష్ఫల నిష్ఫలమైనదక మనుపటివలెనే ఊరూరను సభలుగావించి తుణమైన ఆంధ్రంపక తిరిగినా రైలవ్యాధి గాజప్రతినిధికిని, సంశ్రిపుంగవునకును తమ సంస్కరణ ములు లేకమైనను మాకు అవ్వవల కావని తెలియజేయుదు, ఆక్కడకులేని ఆప్తులేల మచ్చులు యిప్పుడుగాక యింకెప్పుడు మీరు బయలుపడవలసింది. మనకున్న కష్టంతో సౌత్వంత్రయును బోయిన కులహార మనము కే మున నె మిచ్చునీ. మనభావికా భాభివృద్ధి యీ సంస్కరణములవై యూధార పడియుండుట మీ రెరుంగ బడినారు. అట్లును మాదకముందెగలా తిరుగ నేనువలసిన గాని నడుచుచును బోధివృత్తుడు సామర్థ్యమును జూపును.

వెదిపాలెం

డూర వేంకటసుబ్బారావు.

వగలవీగా నైనను, రూప 10,000 ల మొత్తమునకు మించకుండ, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినమీదటను దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన మీదటను, నేనింగుబ్యాంకి పనిచేయు ఏప్రోప్రీటీను వద్దనైనను, 1918-వ సం. జూన్ 3 వ తేదీనుండి 1918-వ సం. డిసెంబరు 21 వ తేదీ వరకు, కొనబడుచును. దరఖాస్తులు నిర్దేశించబడిన సమూహ ప్రకారము ఉండవచ్చును లేదా, కావలసిన ప్రత్యేకముల మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తు చాటునయొక్క గూర్తిపేరును వైవిలాసమును, కడ్డీ యే ప్రైజరీ కడ్డీ చెల్లింపబడవలయునని తాను కోరునో అదియును పుష్టముగా ఉదాహరించు వేత యే సమూహ ప్రకార మైనను ఉండవచ్చును. నిర్దేశించబడిన సమూహ యే ఏప్రోప్రీటీను వద్దనైనను పుచ్చుకోవచ్చును.

ఏప్రోప్రీటీను ద్వారా కొనినవస్తువులు, ఏప్రోప్రీటీను తెలి గ్రాఫుల ఆకాంక్షలు జరుగుచున్నట్లు స్వాధీనములో ఉంచబడుటకు కోరబడి యెడల అట్లుచేయవచ్చును.

చెల్లించడము

4. (కావలసిన పుత్రపు మొత్తమును) రాక్కముగాగాని చెక్కుమూలముగాగాని చెల్లించవచ్చును. బ్యాంకులలోపుత్రములను కొను సందర్భములో, ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకు యొక్క హౌస్ ఆఫీసువద్ద కొనినపుడు ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకు ప్రెజిడెంట్ అండ్ ప్రైజరు పేరుటను, ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకుయొక్క ఒక బ్రాంచివద్ద కొనినపుడు సదగు బ్యాంకు ఏజెంట్లు పేరుటను, చెక్కులు వ్రాయబడవలెను. ఒక గవర్న మెంటు ఆఫీసులో గాని ఒక ఏప్రోప్రీటీనుగాని పత్రములు కొను సందర్భములో చెక్కును దరఖాస్తు ఏయాఫీసులకు పెట్టుకోవలసినో ఆయన పేరుట వ్రాయవలెను.

ఏప్రోప్రీటీను నేనింగుబ్యాంకిలో దరఖాస్తు చాటునకే గల జరుగెనున్న మొత్తములను తీయడము (విత్తుదాతయే డము) మూలముగా గూడ ఏప్రోప్రీటీనులలో (పుత్రములకు వైకము) చెల్లించవచ్చును.

ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకుల హౌస్ ఆఫీసులలో, ఇండియా ప్రైజరీ బిల్లులకు, (యెద్ద పుత్రముల క్రయమునకు వైకముగా) చెల్లించవచ్చును; బిల్లుయొక్క చెల్లుబడి కాలములో ఇంకను నిలిచియున్న భాగముమీద ఆ బిల్లులమీద ఉండే విలువలో సంకల్పనమునకు నూటికి 4 వంతున లెక్కకట్టి పిస్సాంటు లెక్కించి అని రాక్కముగా అంగీకరింపవలెను.

ప్రొకరేజీ

5. ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని ప్రొకరేజీ ద్వారాగాని యెద్ద పుత్రములు కొనుటకొకటై రాక్కముగానో చెక్కు మూలముగానో చెల్లింపబడిన యేదైన మొత్తము విషయములో అట్టివారికి నూటికి రూ. 0-2-0 చొప్పున ప్రొకరేజీని ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకులు చెల్లించవలయును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల యొక్కయు ప్రొకరేజీయొక్కయు ప్లాంపు (మద్ర) చేయబడునది కచ్చి కంట్రోలునకు గాని యే ఆకాంక్షలు జెనరియకై వగాని కంట్రోలునకుగాని యేదని గవర్న మెంటు ప్రైజరీవద్దగాని సబ్ ప్రైజరీవద్దగాని చాటులు చేయవలయునట్లు ప్రత్యేకముల కొరకైన దరఖాస్తుమీద అట్టి బ్యాంకర్లకును ప్రొకరేజీకును నూటికి రూ. 0-2-0 ల చొప్పున ప్రొకరేజీ యాయవలెను.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని ప్రొకరేజీ ద్వారాగాని యెద్ద పుత్రములు కొనుటకొకటై ఇండియా ప్రైజరీబిల్లులయందుగా చెల్లింపబడు ఏదైన మొత్తముమీద ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకులకు నూటికి రూ. 0-1-0 చొప్పున ప్రొకరేజీ అట్టి బ్యాంకర్లకుగాని ప్రొకరేజీకుగాని చెల్లింపబడును.

ఏప్రోప్రీటీను కి సంవత్సరముల రాక్కపు సన్నిధి కేటు (కచ్చిబడి పన్ను మినహాయింపబడినది.)

రూ. 10, రూ. 20, రూ. 50, రూ. 100, రూ. 500, కొకటైనను, జూరీ చేయబడిన 5 సంవత్సరములకు తరువాత చెల్లింపబడవలసినది.

జూరీ వల రూ. 7-12, రూ. 15-8, రూ. 38-12, రూ. 77-8, రూ. 887-8.

6. ఏప్రోప్రీటీను 5 వ వత్సరముల రాక్కపు సన్నిధి కేటు నేనింగు బ్యాంకి వలచేనే యేప్రోప్రీటీనులో నైనను ఏప్పుడైనను కొనవచ్చును. ఏ ఒక మిసిషియను రూ. 10,000 లు కచ్చి మొత్తమునకు మించి ఉంచుకొని యుండగూడదు.

7 ఆ 5 సంవత్సరముల కాలములో ఏప్పుడైనను జూరీ చేయబడిన ఏప్రోప్రీటీనుకు ఈ సన్నిధి కేటు, వాటికి మొదట చెల్లింపబడు మొత్తమునకు ఏసందర్భములో గాని తప్పుర గా మారు కెట్టికొను రాక్కముగా మార్చుకోవచ్చును. ఈ యామములు ఇతర విశేషములను ఏ ఏప్రోప్రీటీను వద్దనైనను తెలికోవచ్చును.

ఎ. డేవిడ్సన్,

(1181) ఆర్టింగు చీపునెక్రటరీ.

వృత్తాంతములు

(0)

కరాచీలో నూతన జ్వరారంభమునండి యంతఃకలకు 12 మంది మరణించిరి. జ్వరము పోవు నూతనము గలవు.

నానాశల 19 వ తేదీని 26 వ తేదీని జంక్షండునండి పంపబడిన టపాలు సమాద్రమునందు నష్టమయ్యెనని డియలీ కజెట్టుకు తెలియవచ్చినది.

మెసపాటేమి యారంగము:—ఈ రంగమున యుద్ధము లేదు. ఉష్ణవర్షముగ నున్నది. సైన్యము లోగోగ్య వంతములు గానే యున్నవని అధికారులు తెలిపిరి.

పంజాబులో నోట్లు:—పంజాబులో రూపాయి నోట్లు బాగుగా చలాచలీ యగు చున్నవి. బిల్లర తేలి లోటు గూడ తీరుచున్నది.

బంగళీ పటాలములో శేరుటకు చిట్టాంగునండి చాల మంది శిక్షయిచ్చుదురు. ఈనెల 20 వ తేదీ వఱకు 40 మంది శిక్షపరిశ్రుతు నిలచి పటాలములో శేరుటకు చిట్టాంగు నుండి వెడలిపోయిరి.

వికాఖట్టకుముల్లాపర్వతాధిపతి లాకా కాలమానస్థితిని గురించి యొక విశేషము వ్రాయుచున్నాడు:—ఎందఱు బహుశిక్షకుగా నున్నవి. వర్షములులేవు. పునాపకొంతవరకు గంటె మొదలగు పర్వతము లూర్పుకాతేను. ఉద్భవించి ఎండి పోవుచున్నవి. ఈ యెడలచే ఆరోగ్యము చాలవంతచెడి వ్యయము మొదలగు రోగములచే ప్రజలు బాధపడుచున్నారని.

మరణము:—కీర్తిశేషుడగు భగవాన్ నాను ఎట్టేటుకు మేనేజరుగా బగ్గాలో 80 ఏడ్లకుండి యున్న బాలు పో కుర్మలుగారు ఈనెల 24 వ తేదీని రంగూనులో చనిపోయిరి. విద్యార్థుల క్రతులలో నితరు చాలనుప్రసిద్ధుడు. ఇతని జ్ఞానార్థము విద్యార్థుల దళారల సంఘమువారి కార్యాలయ మునాను మూసివేయబడినది.

బర్మాబాంకి దివాలా:—ఈనెల 25-వ తేదీని ఈ దివాలాశేషులో న్యాయమూర్తియంగుగాను తీర్పుచెప్పిరి. రు. 6,85,708 లలో బాంబాయి న్యాయవాదుల కృత్యములకు రు. 6000 ల ను రంగూను న్యాయవాదులకు రు. 6000 ను నోబిలుగాకి చిల్లాఖర్చులను క్రిము రు. 850 లకు లిక్విడేటరుకు 8685 ను యిచ్చుటకును రు. 1800 లు నిలువయుంచుటకును తీర్చిన సామ్యమును పంచివెట్టటకును తీర్పుచెప్పిరి.

యుద్ధగణపత్రముల విక్రయము:—ఈనెల 25-వ తేదీ వరకు రు. 21,68,83,600 ల విక్రయము విక్రయించబడినది. బంగళాము రు. 9,64,78,900 రు. బాంబాయి రు. 5,79,68,800 సంయుక్త రాష్ట్రములు 1,44,80,400 చెన్నపురి 1,34,94,100 పంజాబు 1,27,18,500 బర్మా 63,89,900 మధ్యరాష్ట్రములు 26,18,900 రు. బేహారు బిస్సా 25,79,800 ఆసాము 8,87,800 చిల్లర రాష్ట్రములు 68,17,000 నైజాముగాను 50,00,000.

పూనానుండి కెర్రాక కళాకాలకు చెందిన ప్రాఫె సరు కేలీకారు “సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా” పత్రిక యందు వ్రాయుచు ముఖ్యప్రభుత్వమునందు ప్రజాప్రతినిధుల అధికారము చెల్లెనట్లు చేయుచుండినచో రాజ్యాంగ సంస్కరణ విధానము సంపూర్ణ జేశముచే నిరాకరింపబడునని అంగజేశ ప్రజలకు స్పష్టముగా తెలపవలెననియు, ఈ ముఖ్యప్రతినిధిని తీర్పుచు కొనాటకు భారతీయ నాయకులకు కారణము లేదనియు వ్రాసిరి. అట్టి మానవములను రాజ్యాంగసంస్కరణ ప్రసాదము మొదటికే నున్నయగునని చెప్పటకును కారణములు లేవు. అభివృద్ధి నొందిన రాష్ట్రములలో ప్రభుత్వాధిక కారణము చాల తిక్కుతగు నుండవలెను. రాష్ట్రములయందు పన్నులను వేయు సభికారము సంపూర్ణముగ నుండవలెను. ఈవిధానము రాష్ట్రములకు సంబంధించిన సంస్కరణవిధానము నామోదించి ముఖ్యప్రభుత్వము (హిందూజేశ ప్రభుత్వము)వందు మార్పులు గవభాస కోరిరి. సంస్కరణవిధానమును మొత్తముగ తొలగి వేయుట స్వభావైకతే నుండునని కేలు గావరిరి.

శా. ని. క. వార్తలు

దక్షిణాఫ్రికామెయిలు:—దక్షిణాఫ్రికాకు పంపించుటకు ఈనెల 27-వ తేదీని పోయెత్తము 6 గంటలకు జనరలుపోస్టాఫీసులో కట్టివేయబడును.

నందనారు చరిత్రము:—ఈనెల 27-వ తేదీ కని వారమునాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు గోల్డ్ ఫోజులో సి. సరస్వతీబాయిగారు నందనారు చరిత్రమును గూర్చి కాల తే.పమును జరిపెదరు.

నిమ్మ జాత్యుద్ధరణసంఘము:—ఈనెల 28-వ తేదీ అదివారమునాడు దయము 8 గంటలకు చాకలిపేట కాటూడావీధిలోని నిమ్మజాతి దినపాతకాల యందు స్వామి బ్రహ్మకంద ఎం. ఆర్. జంబునాథంగారు “మహాపాన నిషేధము” ను గూర్చి యుపన్యాసించెదరు.

మైలాపూరు సంగీతసభ:—ఈనెల 27-వ తేదీ కనివారమునాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు మైలాపూరు గోపాలనాయకరు పాతలాపండిరమున బ్రహ్మశ్రీ, టి. ఎన్. పంచాపకేశ కాన్సులరు వారి చిత్రికూట గమనమును 28-వ తేదీని సాయంకాలము 4½ గంటలకు భరతగుహ సమాగమనమును గూర్చి కాలతే.పములను జరిపెదరు.

సుగణవిలాస సభ:—రామరాజు (విజయనగర రాజ్యా) కసాసము:—ఈ నాటికమును సభవారు తెలుగున ఈనెల 27-వ తేదీ కనివారమునాడు సాయంకాలము 5. 30 గంటలకు క్లౌస్ యా పురమందిరమున ప్రదర్శించెదరు గ్రంథ కర్తకోలాచలం శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు. సారంగధర. ఈ నాటికమును అరవమున ఈనెల 28-వ తేదీ అదివారమునాడు సాయంకాలము 5 30 గంటలకు విక్టోరియాపుర మందిరమున ప్రదర్శించెదరు. గ్రంథకర్త రావుసాహెబు. పి. సంబంధ మొదలగువారు.

తొండమండలం కొండాయి కట్టి వెల్లాల తృప్తి య మహాసభ:—చెన్నపురినండి కచ్చు ప్రతినిధులందరు ను ఆ.ప్ర.నెల 2-వ తేదీ శుక్రవారమునాడు ఆఫీసు ప్రెయిసు లోనే బయట చేరి రావలెను. ఆనాడు వేరు ప్రెయిసులు చెన్నపురినండి చెంగల్పట్టుకుగాని అత్తూరుకుగాని ఉదయము న రావు. అత్తూరుకుగాని భూస్వామి ఏ. వడివేలు మొదలగువారును వలంటిరులును చెంగల్పట్టు అత్తూరులో ప్రతినిధుల నెదుర్కొనుటకుగాను ప్రెయిసు లనుకు వెల్లెదరు. 2-వ తేదీని గజ్జపులండుగూడ సిద్ధముగా నుండును. ప్రతినిధులు పరువుల ను తెచ్చు కొనవలెను. బ్రిటిషు దొరతనము వారికి తృప్తిలో నిజయముకలుగుటకు 3-వ తేదీని తిరువనాయి కోనెల గ్రామదేశమున ప్రాధాన్యతను జరుపబడును. సభా ద్వితీయదినమున 800 మంది వీధుల కన్న బాణము చేయబడును. మూడురోజులలో ప్రతినిధులను రాత్రి 9-11 గంటల వరకు విసోదములు జరుగును. విడివెలు స్వయము గాని రాదలచినవారు

జనరలు క్రికెట్ కి ముందుగానే తెలుపవలెను. కిక్కినవియ మలను తెలియగోరువారును డెలిగేటు నిజిటరు టిక్కెట్టును కొరవారును వెంటనే ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను. ఏ. రత్నాగారు, ప్రాప్రెటరు, ఏ. రత్నాకంపేసి, గ్రాడ్యే మదరాసు.

భూస్వాముల సంఘము.

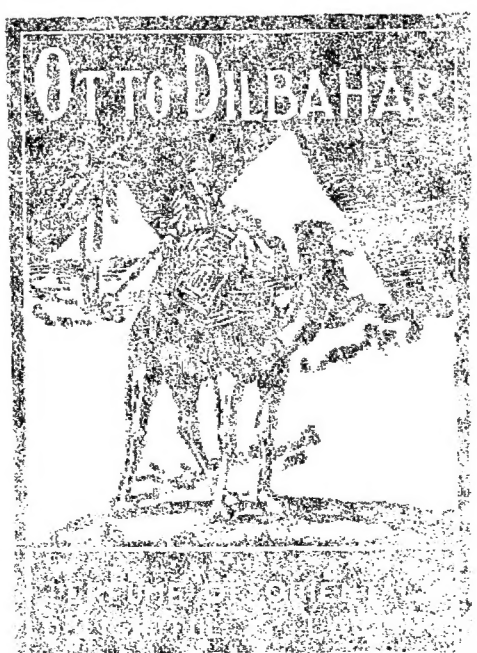
చెన్నపురిలోని భూస్వాముల సంఘపు కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.—రాయపేట పీటన్న రోడ్డునందలి భూస్వాములసంఘపు భవనమునందు 20 వ తేదీని జరిగి యుం డిన సభ యందు 4 తీర్మానములు జరిగినవి. ఖనింకోట జమీం దారువారు సభాధిపత్యము వహించిరి.

తాము అగ్రాసవాధిపతిగనుండమని వంపించిన రాజీనా మా బాలురు రద్దు చేయించ వలసినదని కోరుచు బాబ్బిలి మహా రాజావారు పంపినబాలును గ్రంథస్థమి చేసి ముందు సంఘా ధ్యక్షులుగ నుండుటకు సమ్మతించిన మహారాజా వారికి సభివారు కృతజ్ఞత వందనముల నర్పించిరి.

(2) రామనాథము రాజావారు తాము పంపిన రాజీ నామా బాలును రద్దు చేసికొనియుండుటచే వారింకను సంఘము నకు ఉపాధ్యక్షులుగ నుండినట్లే సభవారు భావించుచున్నారు. అధ్యక్షులు పంపిన చిత్తునిబంధనలను విచారించవలెనను, క్రొత్తసభ్యులను చేర్చుకొను విషయమును ముంగు యోదించు టకు సభవారు కోరిరి.

సభ్యులను చేర్చుకొనుటయందు గల సంఘపు టాచార మనుబట్టి సంఘమునందు చేరియున్న వారందరిని సభ్యులుగ భావించవలయునని సభవారి నిశ్చితాభిప్రాయము.

అయ్యవకోట పార్థసారథి పెట్టిగారి మరణమును గురించి ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—చెన్న రాజధానియందు గణనకెక్కిన యాంధ్రకవులలో నొక్కరిగు వీరు కులాలవంక జాలు. ఆత్మాగ్ని కుచ్చురవల్లయును కనితాపాజి వంశమునకుఁ జెందినవారు. ఇప్పటికి నుమో లేబడిరెండు సంవత్సరములకు బూర్వము మదగానునగర ప్రాంత్యమునందలి పెరెంబూరుసమీ పమునగల రామలింగా పురమున పల్లెయందు వీరు జన్మించిరి. అంగభాషను గొలిదిగా నభ్యసించి బాల్యకయముననే శైవ్య వృత్తిని జీవికగానైకొని దీర్ఘ కాలమీ రాజధాని యందలి యాంధ్రమండలములలో నచ్చుటచ్చుట సభ అసిస్టాంటు సర్జ నుగానండి నుమూరు పదిసంవత్సరముల క్రితమువకార వేతనము నంది నెల్లూరు వాస్తవ్యులయి యుండిరి. వీరాంగ్ల శైవ్యముతో నూడ నాయురువేదాభ్యాసమున సయితము సేర్పు పొంది యుండిరి. వీరు పనిచేసిన స్థలములయందెల్ల రోగపీడుతు లగు వారు వారయాదరమును మిక్కిలి కొనియాడుచుండెడివారు. అనంతపుర మండలమునగల పెనుగొండలో సభ అసిస్టాంటు సర్జనుగానుండిన కాలమున సత్యవిజయ నునువేర మారిచంద్ర కథను శుద్ధాంధ్ర కావ్యముగా విరచించి వీరు కీర్తినిదెసెరి. చెన్న పురి యూనివర్సిటీ వారికబ్బునును, ఎన్. ఎ. పరీక్షకు పత నీయగ్రంథముగ నునిచియుండిరి. ఉపకారవేతన మందినతర్వాత భారత ప్రబంధమును ద్వీపదగా రచించబూని విరూపవర్చయం తియు ముగించియుండిరి. ఇప్పటికిగొన్ని సంవత్సరములుగా వీరికి బార్మావాయపు సంభవించుటచే గవితాప్రయత్నము వదలి విశ్రాంతిలై యుండి యీ జూలై మాసారంభమునందు వారి జన్మస్థానముగు రామలింగాపురముననే శరవపడించినది నను టకెంతయు శంకిలుచున్నాము.

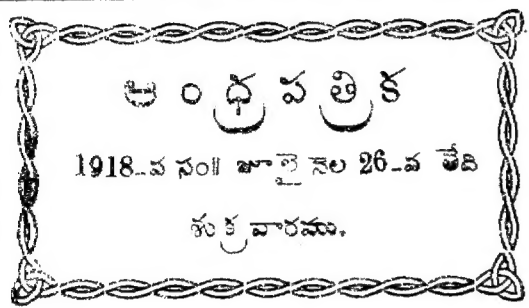
అంట్టొ డిల్ బాహ్

Advertisement for Otto Dillbaha, featuring a list of products and prices in Telugu. The text includes 'అంట్టొ డిల్ బాహ్' and various items like 'అంట్టొ డిల్ బాహ్', 'అంట్టొ డిల్ బాహ్', etc.

ఆంధ్ర విద్యానిధి; విన్నవము.

ఆంధ్రులయందు విద్యావ్యాపనము తృప్తి కరముగ లేదు. ఇంజనీరింగు వైద్యకళాశాలలందు విద్యార్థులకు ప్రవేశము దొరుకుట దుర్లభము. ప్రవేశము దొరికినవారికి పోషణము దుర్లభము. ప్రస్తుతము ముగ్గురు విద్యార్థులు ప్రవేశమును బొంది పోషణకై అల్లాడుచున్నారు. విద్యాభిమానులు ఆంధ్రదేశాభిమానులు ప్రత్యేకము ఈ విద్యార్థులకు గాని ఆంధ్రవిద్యానిధికిగాని సహాయము చేయుటకు ప్రార్థితులు. దానములందెల్ల విద్యాదాన ముత్తమదానము. సామ్య నీక్రింది చిరునామాకు పంపవలయును.

ఆంధ్రవిద్యానిధి కార్యదర్శి,
1, కెంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు

విల్ప ను గా కి లే ఖ

నై డెన్మాము వర్గమునకు చెందిన ఆంగ్లో ఇండియన్ వర్గము డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు ప్రెసిడెంటు విల్పనుగాడికి వ్రాసిన ఉత్తరమునందు రాజద్రోహమును అవ్యక్తము గనుగొనుట వారి స్వభావమునకు సహజము. కాని సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు గారి స్వభావము నెరిగిన వారిలకు ఇట్టి కృత్యాలు గలుగవు. సేరాద్రోహణ చేయుటయందు వ్యక్తుల యుద్దేశమును ఫలమును లక్ష్యమునం దుంచుకొనుట ధర్మము. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు గారు విల్పనుగాడికి ఉత్తరమును వ్రాయుట రాజనీతియైనను కాకపోయినను బ్రిటీషు ప్రభుత్వము నకు మిత్రుడైన ప్రెసిడెంటు విల్పనుగాడికి భారతీయలయోశయంబులను దెలుపుట సహజధర్మము గాని ద్రోహముగాదు. అది బెజంటు గారికి ప్రవాస లక్ష విధించబడినపుడు దేశమంతయును నట్టుడికి నటు లుడుకు చుండెను. స్వరాజ్యాంగదోషము తీవ్రముగ వ్యాపించుచుండెను. స్వరాజ్యసమితికి ఆధ్యక్షుడు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు ప్రజాస్వాతంత్ర్య ప్రియోడును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకు మిత్రుడును నైన విల్పనుగాడికి లేఖను వ్రాయుటకు సంకల్పమును గనుగొనక వారిని నిందించుట యను చింతయు, సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు వారి లేఖయందు తెలిపిన భావములు వాడినవలయును రాజ్యాంగాంగదోషమునందు సకలదేశములందును సామాన్యముగ వాడబడుచున్న వాడియైన భాగములు. ఈ పదములనే దాదాబాయి సోంకె గోగిలే మొదలగు వారు నడచుకొనిరి. అయ్యరుగారు హిందూదేశక్షేమమును బ్రిటీషు సామ్రాజ్యక్షేమమును గోరి లేఖను వ్రాసిరిని లేఖాంశముల నెరిగినవారికి విడిత మగుచున్నది. అయ్యరుగారి లేఖయందు కాంగ్రెసు వీరు కొరిన రాజ్యాంగ సంస్కరణములు భరత ఖండమునకు లభింప జేయుమని కోరబడినది. “భరత ఖండమునకు వలసరాజ్యమునకుగల స్వపరిపాలనకు సద్భుతమైన స్వపరిపాలనము సంప్రాప్తమైన

లక్షల భారతీయ నైవికులు రణరంగములందు ప్రజాస్వామ్యత్వ ధర్మమును సంరక్షించగలరు. కాన ఇంగ్లాండును మీ ప్రజాస్వామ్యత్వ ధర్మమును నామోదించునటులు చేసి యుద్ధవిరహమునందు సహాయము చేయు సామర్థ్యమును గలిగించుదురని మావిశ్వాసము. శ్రీజార్జిసార్వభౌమునకును పార్లమెంటునకును పరిస్థితులు తెలియవు” అని అయ్యరుగారు తెలిపియుండిరి. వర్తమానరాజ్యాంగములు తృప్తికరమైన వేని రాజ్యాంగ సంస్కరణము లనవసరములు. రాజ్యాంగ పరిస్థితులు స్వజాతీయ బలవికాసముల కనుకూలములు గావనుటకు విదేశ పాలనమును, విదేశ భాషను, విశేష వ్యయమును, అధికారవర్గ నిరంకుశ పాలనమును, దేశసంరక్షక శాసన ప్రయోగమును లేఖ యందు గారణములుగ దెలుపబడినవి. రాజ్యాంగ సంస్కరణముల కీ కారణములు మూలమని రాజ్యాంగాంగదోషన కర్తలు చిరకాలమునుండియును తెలుపుచున్నారు. స్వయంవ్యక్తిత్వము లేకను పరాధీనస్థితియందుండిన భరతఖండము మిత్రమండలికి విశేషమైన సహాయము చేయగలిగినపుడు స్వపరిపాలన స్థితి సంప్రాప్తమైన పరమోత్సాహముతో ననేక రెట్లు సహాయమును చేయుట సాధ్యమని అయ్యరుగారి లేఖయందు దెలుపబడినది. అయ్యరుగారి లేఖ యందు వాడిన దానులు మొదలగు పదములు రాజ్యాంగాంగదోషమునందు నిత్యకృత్యము వాడబడుచున్న పదములు. అయ్యరుగారుచేసిన గొప్ప నేరము విదేశ రాజ్యాధిపతియైన విల్పనుగారి కీ లేఖను వ్రాయుట. దేశకాలపాత్రములను విమర్శించినపుడు లేఖను వ్రాయుటకు గల ప్రబల కారణములు విడితము లగుచున్నది.

విల్పనుగారు ఆంగ్లేయుల మిత్రుడు. ప్రజాస్వామ్యత్వవ్యవస్థలంబును, బెజంటుగారి నిర్బంధ ప్రవాసము కలవరమును గలిగించుచున్నది. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు స్వరాజ్య సమితి కధ్యక్షుడు. మాతృదేశక్షేమమును సామ్రాజ్యక్షేమమును గోరెడి వాడు. సక్రమమైన రాజ్యాంగాంగదోషము నందును బ్రిటీషు ప్రభుత్వము యొక్క యదరాశయము లందును విశ్వాసము గలవాడు. విషమదశయందు అయ్యరుగారు రవలంబించిన మార్గము “అనుచితము అవమానకరము” అనుట ఆంగ్లేయ నిరంకుశాధికారవర్గమునకు ఆగ్లాదికరమైనను భారతీయులకు గర్హముగ నున్నది. నిరంకుశాధికార వర్గమును పోషించెడి నై డెన్మాము గుంపు వారియనుచులు సమయము దొరికినపుడు ఉత్తమభారతీయులను సయితము నిందలపాలుచేసి భారత జాతీయవాదుల నవమానించుటకు కంకణమును గట్టుకొని యున్నారు. హరిసుప్రభువుగారు బొంబాయి రాష్ట్రమునకు లోగడ గవర్నరుగ నుండిరి. వారు ప్రభువులసభయందు అయ్యరుగారి లేఖను విమర్శించుచు బ్రిటీషు పరిపాలనమును నవమానకరముగ లేఖయందు వర్ణించినందులకు పింఛనును తీసివేయవలయుననియును “సర్” బిరుదమును తీసివేయ వలయుననియును గోరిరి. హరిసుప్రభువు స్వీయవాదమును సమర్థించుటకు భారతీయోశయములను నిందించుటయే పనిగా గైకొనిన మద్రాసుమెయిలు వ్యాఖ్యానమును ప్రమాణముగ దీసికొనిరి. హిందూదేశమునందలి ఆంగ్లో ఇండియన్ పత్రికలకును ఇంగ్లాండునందలి నై డెన్మాము వర్గమునకునుగల సంబంధ మీ యుపాఖ్యానము విశేషము చేయుచున్నది. భారతీయ లీ యుపద్రవమునుండి సంరక్షించుకొనుటకు ఆ ప్రయత్నమై యుండుట యవసరము. కర్జనుప్రభువు హరిసుప్రభువునకు సమాభావము చేప్పుచు లేఖ

యందలి మొదటిభాగమునందు స్వరాజ్యవాంఛను తెలుపుచున్నదనియును నందనుచిత భాషలేననియును, రెండవభాగమునందు హరిసుప్రభువు సూచించిన యనుచిత వాక్యములును, మూడవ భాగమునందు యుద్ధవిరహమునకై భారతీయులు చేసిన విషయములు గలవనియును దెలిపి యుండిరి. హార్లేను ప్రభువు

“అందులో తీవ్రాపి పరరాజ్యాధిపత్య కట్టి జాలును వ్రాయుట నిస్సందేహముగ గొప్ప తప్పదమే. కాని రాజకీయ వ్యవహారములందు లోకమునం దంతట కట్టి సంగతులు జరుగుచున్నవి. మనదేశమునందట్టి సంగతులు జరిగియుండలేదని నేను నమ్మును. మనముందరే యట్టివి జరుగు చున్నవి. ప్రజాభిప్రాయ మెంత బలవత్తముగనుండి కఠింకము నాపాదించినను దండన భీతియేమియు లేకనే సర్వస్వతంత్రముతో నట్టిసంగతులు జరుగుచు వచ్చినవి. భారతవర్షమునందు జరుగవలసిన రాజ్యాంగ సంస్కరణములనుగురించి పాలకు లాలోచించు చున్నప్పుడు ప్రజలయందు ద్వేషమునుకలిగించి ప్రతిక్రియను పురికొల్పుచున్న సాధ్యమైనంతవరకును మానవలయును. జాలును వ్రాసియుండిన న్యాయాధిపతి భారతవర్షమునందు విభాత్యుభయము. వారు చెప్పి పురికొల్పినందుముఖ్యస్వారాధిపత్యము కొంతకాలము చేసి, ఉపకార వేతనమును బొందిరి. వారాపదవియందమూల్యమైన నేతచేసిరి. ఉపకార వేతనము ననుభవించుచున్న న్యాయాధిపతులు రాజ్యాంగమునందు ప్రమేయమును కల్పించు కొనుటకు పరిపూర్ణ స్వాతిత్యము కలదు. దండనార్హమైన నేరమును చేసినప్పుడు మాత్రమే వారి వేతనమును తీసివేయవచ్చును. ఆది(కాబు) యంత నిర్దోషుగ నున్న నాదారాచర్యము జరుపుట వలననుంచితకలుగుటకు బదులు యనర్థములే సంప్రాప్తించును.” పత్మ్యుత్తరము! నొ సంగెను. క్రూర ప్రభువు “అయ్యరు అతివాదియనియును. హిందూదేశ ప్రభుత్వాచరణము తగియున్నదనియును హరిసుప్రభువు కోరినటులు చేయుటవలనను ‘ఉదారాశయములకు బలిదాతగ’ బరిగణింప బడుననియును” తెలిపెను. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు వ్రాసిన లేఖకు వారిని షమ్ముభర్త ప్రభువు, మాంతుగుగారు, చెన్నపురి ప్రభుత్వము మందలించిరినియును మందలింపుచాలుననియును కర్జను ప్రభువు తెలిపెను. మందలింపేరూపమును దాల్చినదియును మనకు తెలియదుగాన దాని విమర్శనము నిరుపయోగము. అయ్యరుగారి లేఖకు మద్రాసు మెయిలు వ్రాసినటులు సర్వావృత్తమైన దేశసంరక్షక శాసన మవ్యయించునా యను ప్రశ్న బయలుదేరుచున్నది. మద్రాసు మెయిలు దేశసంరక్షక శాసన మవ్యయించునని వ్రాసినను హార్లేను ప్రభువుచేసిన ప్రసంగ మీ సంతకమును బాపుచున్నది. రాజకీయంగదోషమున కింగ్లాండునం దవలంబితమైన మార్గము హిందూదేశమునం దవలంబించినపుడు రాజద్రోహము గానేరదు. ఇట్టి లేఖలను అధికారులు అధికార నర్తాభిమానులు రాజద్రోహమని తెలచినపుడు దేశమునందు భావవ్యాపనమునకు గల స్వాతంత్ర్యము విడితమగుచున్నది. పింఛనును దీసివేయుటకు గురించి హార్లేను ప్రభువు తెలిపినటులు దండనార్హమైన మహాపరాధమును జేసిన గాని పింఛనును తీసివేయుట యసంగతము. “సర్” బిరుదమును గురించి హరిసుగారు దెలిపిన యభిప్రాయము యుక్తముగ నున్నది. హిందూదేశమువలన లాభమును బొంది నిరంతరము దేశీయులను తృణీకరించెడి వారి సాహచర్యము అయ్యరుగారికి అసంగతము. దేశోద్ధరణమే పరమావధిగ గల సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారును స్వీయవర్గ స్వత్వ సంరక్షణమే పరమావధి గాగల హరిసుప్రభువుగారును “సర్” బిరుదముగల కులమునకు జెంది సమానాదర్యములను గలిగి యుండుట యసంగతము, అధర్మము. సర్ బిరుదమును గలవారియం దెందరు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారిగల త్యాగమును ధర్మ

శీలమును వివేకమును దేశభక్తిని గలిగియున్నారో
హరిస్సుత్రభువుగారు స్వీయంతరంగమును పరిశీ
లించి నిర్ణయించు కొనవలసి యుండును. "సర్"
బిరుదము నిచ్చినవారికి అయ్యరుగారి మీదను
విశ్వాసప్రత్యయములు లేనపుడు బిరుదమును
విసర్జించి సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు ఆత్మగౌరవమును
గోపాదుకొనెను. మెయిలుపత్రిక నిన్నటి సంచి
కయందీ చర్చను వ్యాఖ్యానము చేయుచు కర్జను
ప్రభువు సర్ బిరుదమును దీసివేయకుండుటకు గల
కారణములలో నొక కారణము సుబ్రహ్మణ్య
అయ్యరునకు ప్రఖ్యాతిని గలుగజేయుకుండుట
యని తెలిపెను. కాని మెయిలుపత్రిక దీనినే
ముఖ్యకారణముగ గ్రహించుట సంకుచిత భావ
మును దెలుపుచున్నది. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు
గారి ప్రభుసేవను కర్జను హత్యను ప్రాప్తభువులు
సంస్తుతించిరి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు చిరకాలము
చేసిన ప్రభుసేవ మెయిలుపత్రికకు పొడగట్టదు.
భారతీయులు ప్రభుత్వసేవను జేయుటకు నోచి
కొనిరిగాని దేశసేవను జేయుటకై పుట్టలేదు.
ఆంగ్లాహ్లాదవ వర్గమునకు వారి ప్రభుత్వమే
దేశము స్వర్గము ధర్మము. భిన్నమైంది ద్రోహము,
సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు ప్రభుత్వసేవకును
దేశసేవకును గల భేదమును గ్రహించి ఘోరమైన
నేరమును జేసిరి. సందిగ్ధ సమయమునందు సుబ్ర
హ్మణ్య అయ్యరు లాభాలాభములను నిందాప
నిందలను గమనించుకొని విల్పముగారికి లేఖను
ప్రాసని స్వరాజ్యవాదమునకు బలము నొసంగి దేశ
మునకు మహాపాపకారమును జేసి స్వదేశీయుల
భక్తి విశ్వాసములకు పాత్రులైరి. స్వార్థపరమైన
ప్రభుత్వసేవ వీరకారవమునకును స్వార్థరహిత
మైన దేశసేవ రాజద్రోహ దండనమునకును
దోడ్పడ గల ప్రభుత్వ రాజ్యవిధానమును సంస్క
రించుటకు, ఆత్మగౌరవమునకై సర్ కుల గౌరవ
మును గాపాడదలచిన హరిస్సు ప్రభు వర్గము,
ముక్కుదికోట్ల ప్రజల గౌరవమును దేవుమును
గాపాడుటకై ప్రయత్నించుట యుక్తమని మెయిలు
పత్రిక హితోపదేశము చేయుట శ్రేయస్కరము.

ఒడల నిర్మాణము

జీవన సంరంభమునందు బలముగల సంస్థా
పనలు బలము లేని సంస్థాపనలను నాశనము
చేయుట పాశ్చాత్యదర్శము. ద్రవ్యబలము రాజ్య
బలము నిర్మాణబలముగల పాశ్చాత్యవ్యాపార
పరిశ్రమ సంఘములు ప్రాచ్యదేశ వ్యాపార పరి
శ్రమలను మూలబెట్టినవి. పాలకులు స్వదేశ
పరిశ్రమలకును వ్యాపారిములకును ప్రోత్సాహ
మును గలుగజేయకను తటస్థభావమును వహిం
చుట యును మీరుమిక్కిలి యూరపీయును
వ్యాపార సంఘములకు సహాయమును చేయుట
యును సంభవించినది. సంఘర్షణమునందు బల
ముగల యూరపీయును సంఘములు విజయమును
బొందినవి. బలములేని భారతీయసంఘములు నిల
యమునొందినవి. విలయబీజములను నాటి ఫల
మును నపేక్షించుట యసంగతము. యుద్ధము
వలన నీ యసంగతము వ్యక్తమైనది. పాశ్చాత్య
సంఘముల పొగయోడలు యుద్ధనిర్వహణ కార్య
ములందునిమగ్నములైనవి. యూరపుదేశమునకును
హిందూదేశమునకును వ్యాపారము దినదినము
క్షీణించుచున్నది. హిందూదేశమునందైనను ఒక
రేవునుండి రెండవ రేవునకు పోవుటకు చిన్న
యోడలైనను లేవు. ఇప్పుడు పాలకులు స్వదేశము
నంద్యు నిర్మితమైన యోడలకు సదుపాయములను
గలుగ జేయుదుమని ప్రకటించుచున్నారు. మందు

ప్రాణమున్న యువయోగవడును గాని ప్రాణము
లేనపు డువయోగవడు. భారతీయులకు గల
నాకా నిర్మాణ కౌశలమంతయును నంతరించినది.
పొగయోడల సంఘముల పోటీయే సంతయము
నకు గారణము. ఈస్టిండియా కంపెనీ కాలము
నందు అన్ని రేవులందును వడవలను ఒడలను
గట్టుట వాడుకయందుండెను. ప్రాచీన కాలము
నందు ఆంధ్రులు మొదలగువారు సముద్ర వ్యాపా
రమును జేసినటులు ప్రబల నిదర్శనములు గలవు.
సూరతునగరమునందు నిర్మించిన యోడల సహాయముననే ఆంగ్లేయులు స్పెయిను నాకాదళమును
యోడించిరి. బందరు కాకినాడ మొదలగు రేవు
పట్టణములందు ఇటీవల వరకును ఒడల వ్యాపా
రము జరిగిన విషయము ఈ తరము వారికి దెలిసి
యున్నది. రేవు పట్టణములందు ఒడల వ్యాపార
ములను జేసి లక్షాధికారులైన వారు గలరు. వర్త
కులు లక్షాధికారులకు యటులుండ ప్రజలయందు
ధైర్య స్థైర్యాది గుణములు వికసించు చుండెడివి.
హాథిలీబందరునుండి సింహళమునకు రంగమునకు
కలకత్తాకు ఒడల వ్యాపారము ఇటీవల వరకును
నుండెను. ఒడలవలన జీవించిన వలైకారులకు
చావులుపట్టుట జీవనాధారమైనది. యుద్ధము నిస్స
హాయస్థిని వ్యక్తముచేసినది. ధాన్యాదులు రేవు
లందుగలవు. ఒక రేవునుండి వేరొకరేవునకు
పోవుటకు సాధనములులేవు. ధరలు హెచ్చు
చున్నవి. రైలు పోటీ వల కాల వలు
పూడినవి. బోట్లమూలపడినవి. ఇప్పుడు పాలకులు
ఒడలను గట్టుటకు సహాయమును జేయుదుమని
ప్రకటించిరి. యుద్ధము ముగిసిన తరువాతను తిరిగి
మామూలు పోటీగలిగి చేసిన ప్రయత్నములు
వ్యర్థముగావచ్చును. బోట్లను గట్టుట కవసరమైన
కల ప ఇ ను ము ప్రి య మ్మై న వి. బోట్లకు
యంత్రముల నమర్చవలసిన యంత్రములు
దొరక నేరవు. యుద్ధ మారంభమైన తరువాతను
కాకినాడ బందరు మొదలగు రేవులందు ఒడలను
గట్టుట ప్రారంభమై ఒడలు గలవారు లాభమును
బడయుచున్నటులు తెలియు చున్నది. ఒడలను
గట్టు వారికి సహాయము చేయుటకు మార్గము
ఇప్పుడు ఒడలను గట్టువారికి గల సాధకబాధకము
లను గనుగొని వానిని సవరించుట యై యున్నది.
ఏ రేవునందు గల యధికారులం దా రేవునందలి
బాధకములను దెలుప వలయును. ఒడలకు భీమా
కంపెనీల నేర్పరచవలయును. ప్రభుత్వము స్వదేశ
నాకలకు ప్రోత్సాహమును గలుగజేయవలయును.
పాలకు లన్ని సదుపాయములను నవలంబించినగాని
చచ్చిన ఒడల పరిశ్రమ తిరిగి తలయెత్తుట యసం
భవము. ప్రజలు ఈ పరిశ్రమను స్థాపించుటకై
సంఘములను స్థాపించి కలిసి పనిజేయుట విజయ
మునకు సాధనము.

చెన్నపురి రాష్ట్రీయసభ.

చెన్నపురి రాష్ట్రీయసభ రాగల మాసమునందు 4,5
తేదీలందు గోఖలేహాసనంబునాడ గలదు. శ్రీమతి ఆనిలెం
టమ్మగారి రాష్ట్రసంఘాధిపత్యమును వహించుదురు. శ్రీమాన్
సేతం విజయరాఘవాచారిగారు సభాధిపత్యమును వహించు
దురు. రాజ్యాంగసంస్కరణముల విషయమై యభిప్రాయమును
వారి యభిప్రాయములను నిష్కర్ష గ జలియజేసిరి. వాతీయ
వాదులకును మితవాద వాదులకును శ్రీత్రసంరంభము జరుగ
నున్నది. సందిగ్ధసమయమునందు ప్రజలు దేశభక్త్యదయమున
కవసరమైన సంస్కరణములను బడయుటకు గట్టి పట్టుపట్టి
పని జేయుదురని నమ్ముచున్నాము. మితవాద వాదులు
భేదాభిప్రాయములకు వెరగొందకను పవిత్రమైనదేశసేవనుజేసి
మాతృదేశభక్తిని వెల్లడి జేయుదురగాత!

అవసరదేశీయ మహాజనసభ.

మొహమ్మదాబాదు రాజాగారు అవసరదేశీయమహా
సభాధిపత్యమును వహించుటకు అసమ్మతినిదెలిపి నటులు బొం
బయి తిరివాల్ల తెలుపుచున్నది. ఈసందిగ్ధస్థితి సంభవించు
నని దేశభక్తిమానవాభిప్రాయములు సంభవించినది. కష్టదశ
యందు ధైర్యస్థయిక్యములను గలిగియుండుట నాయకుల లక్ష
ణము. దేశసేవాధురంధరులైన మహారాజులు తీ సందిగ్ధతరణ
మున సభాధిపత్యమును వహించి దేశము నుద్ధరించుదురు గాత.

గవర్న మెంటునోటులు.

వెండినాణెములవాడుక యుద్ధమువలనను తగ్గినతరువా
తకు గవర్న మెంటునోటులకు ప్రచారము హెచ్చినది. ఈ
ప్రచారము దేశభక్త్యదయమునకు లాభదాయకమైనను నోట్లు
నిరాశూటముగ వాడుకయందుండుటకు సదుపాయములు లేనం
దున ప్రజలకు ఇబ్బంది గలుగుచున్నది. నోటు కొంచెము దిగి
ననుమానినను రైల్వేలయందును పోస్టాఫీసులందును బహుశయందును
పుచ్చుకొనరు. పోస్టాఫీసులందు నోట్లనిచ్చుటకును ద్రావ్యముల
నియ్యకుండుటకును నుత్తమ చేయబడినది. బహుశయందు మా
పాయనోటునకు ఒక అణా అయినను వట్టుములేకను మారుటలేదు.
రూపాయనోటు మాయకను చిరగతకు నుండుట యసంభవము.
ఈసందర్భములందు పోస్టాఫీసులందును రైలులందును బ్యాంకు
లందును ప్రెజిడింతులు మాసివనోట్లను చిగిననోట్లను పుచ్చు
కొనవలయునని అధికారులు చేసిన ప్రకటన ధర్మముగనున్నది.
కాని ఈ ప్రకటన జనలకు దెలియుటయందు చిల్లర యాద్యోగ
స్థుల లంచములను నాపుటయందు దుర్గ భము.

చెన్నపురి భూస్వాముల సంఘము.

చెన్నపురి భూస్వాముల సంఘము చిరకాలము క్రితము
స్థాపితమై భూస్వాముల స్వత్యసంరక్షణమునకును దేశహితము
నకును పాటుపడుచున్న విషయము భూస్వామి బృందమున
కును నితరులకును విదితము. రాజ్యాంగ సంస్కరణాంధోళ
నము బయలుజేసిన తరువాత నీ సంఘమునందు భేదాభిప్రాయ
ములు గలిగి సంఘోపయోగము తగ్గుటయందు నూతన సంఘ
స్థాపనమునకు ప్రయత్నములు జరుగుటయందు సంభవించినది.
భూస్వాములందు 100 కి 90 నుండి బ్రాహ్మజాతరు లయినం
దను బ్రాహ్మజాతరాంధోళనమును భేదాభిప్రాయములకు గార
ణమైనది. సంఘమునందు గలిగిన భేదాభిప్రాయముల వలన
సంస్కరణముల విషయమై భూస్వాముల రాయబారము
సయితము సమర్పింపబడలేదు. సంఘమునందు గలిగిన భేదాభి
ప్రాయముల వలనను శ్రీ బొబ్బిలి మహారాజు గారును రామ
నాథపురము జమిందారుగారును అద్యక్షపాధ్యక్ష పదవు
లకు రాజీనామా నిచ్చిరి. ఈనెల 20 వ తేదీని
కనెంకోట రాజాగారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగిన సభయందు 1.
శ్రీ బొబ్బిలిమహారాజుగారు అధ్యక్షులుగ నుండుటకును 2.
రామనాథపురము రాజాగారు సభాధ్యక్షులుగా నుండుటకును
సంగీకరించినటులును, 3. ప్రాతసభ్యులందరును సభ్యులుగనందు
నటులును, 4. క్రొత్తసభ్యులను జేర్చుటకు మండెర్నాటు
లను జేయనటులును నిర్ణయించ బడినది. శ్రీ బొబ్బిలిమహా
రాజాగారును కీర్తిశేఖరైన శ్రీ వేంకటగిరి మహారాజు
గారును భూస్వాముల సంఘప్రతిష్ఠోపయోగములకై విశే
షము పాటుపడిరి. సంఘమునకు జలము సంయోగము వలన
గలుగగలదుగాని వియోగమువలన గలుగదు. దేశహితము
నకును భూస్వాముల హితమున నన్వేష్యసమాక్రియములు,
శ్రీమంతులు విద్యావంతులును నైన మహారాజులు రాజులు
జమిందారులు భూస్వాములు దేశమునకు మహాపకారము
ను చేయుటకు విశేషసకాశములు గలవు. స్వాతంత్ర్యపీయ
ును ననుభవజ్ఞులునైన శ్రీ బొబ్బిలి మహారాజుగారి యాధి
పత్యము క్రిందను భూస్వాముల సంఘము యధార్థముగదేశా
ధిపృథ్వికి దోడ్పడునటులు పాటుపడునని నమ్ముచున్నాము.

కలకత్తా కార్పొరేషనుసభ:— ఈనెల 25 వ తేదీని
జరిగిన సభలో హెల్మఫీసరు ఇటుల నుడివెను: ఇన్స్టుయట్టా
వలన మరణములు ఈనెల 18 వ తేదీతో నింతమైనవారము
నందుకంటె ఈనెల 20 వ తేదీతో నింతమైన వారమున ద్విగు
ణమైనవి. మొదటివారమున 541 మందియు రెండవవారమున
918 మందియు చనిపోయిరి. 1915 వసంవత్సరమున కీవల మర
ణము లేన్నది మూడు అంకెలకు హెచ్చలేదు. అప్పుడు మహా
చి విశూములు ప్రబలముగా నుండెను. ఇన్స్టుయట్టావలన 3-4
వందల మంది చనిపోయిరి. జ్వరము లింకను కలవు. ఇప్పుడవి
ఉన్నతస్థితికి లేచినవి. క్రమముగా తగ్గుచున్నవి.

రెండవ యుద్ధమునామునకు

(1197)

ద ర ఖా స్త లి పు డ వే టి త ము లు.

ఈ యుద్ధము నూటికి రెండువంతులు ఈయబడును. వృత్తిపన్ను లేదు. ఈ యుద్ధమునా పత్రములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో నూటికి నూరురూపాయ లీయబడును. 1925సం॥లో 100-కి 103 రూ॥ను, 1928లో 100-కి 105 రూ॥పాయలును పత్రములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మీయబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సామ్యుదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రతిబంధనే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు దీనిని చివరి మీ పేరుచాసి పంపుడు.

ద ర ఖా స్త న మూ నా.

మదరాసు క్యాంకివారికి..... 1918.

కో కా ధి ప తి,

అయ్యో, ఇందులో ..... మాపాఠ్యలెక్కన లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను. దీనికోక యుద్ధమునాపత్రమును (పామిసరికోటు *) మొదలగా నిచ్చిందిని మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు సామ్యుదాచు ఏ సంవత్సరములో సామ్యుదాచులయినో ఆ సంవత్సర ముండేనిచ్చి రిక్కినవానిని కొట్టివేయదు. * 1921, 22, 23, 24 సంవత్సరములో వాపసు చేయవలయును. (అంతరిత ఇవ్వబడును. ఇట్లు విశ్వసనీయుడు. తరు..... విరాసము..... (సమీక్షాగ్రాహకుం.)

పా మ హా నం గ మ ము

(అంధుల పత్రిక)

ఇంగ్లండు

యూరోపు ఉపద్రవము.

లండను, జూలై 24:—యూరోపు ఉపద్రవము తగ్గినదని రుజువుచేయుటకు వర్తకనాకల నష్టమునుగూర్చి ఇటీవల ఎడ్వర్డార్థివారు ప్రకటించిన ప్రకటనను నిదర్శనము. జానువరమునందు మొత్తముమీద 275629 టన్నుల వర్తకనాకల నష్టమయ్యెనని తెలియచున్నది. ఇందు బ్రిటిషువారిని 161082 టన్నులు, మిశ్రమండలిని, రిటర్నెడ్లకులని కలిపి 114567 టన్నులు. మేమాసమునందుకంటె 81805 టన్నులు తక్కువగను ఏషియాసమునందు కంటె 27786 టన్నులు తక్కువగను మార్షియాసమునందు కంటె 125884 టన్నులు తక్కువగను జానుమాసమున ముంచబడినది. గత సంవత్సరపు జానుమాసమునందు 487092 టన్నులు ముంచబడినది. ఇందు ముంచబడిన బ్రిటిషువారి నాకలు మే మాసమునందుకంటె 64627 టన్నులు తక్కువగను ఏషియా మాసమునందుకంటె 67006 టన్నులు తక్కువగను, ఈసంవత్సరపు మార్షియాసమునందుకంటె 68604 టన్నులు తక్కువగను గతసంవత్సరపు జానుమాసమునందు ఈ సంవత్సరపు జానుమాసము 271888 టన్నులు తక్కువగను ముంచబడినది. 1916 వ సం. సెప్టెంబరునకు తరువారీ ఇంతవరకు జానుమాసమునందు ముంచబడిన నాకల టన్నులు ఇంతవరకు మే మాసము నందు కంటె ను చాల తక్కువ గను న్ను వి. జాను మా స ము లో సంతుల్యత ప్రమాసకాలము నందు గలిగిన నష్టము 1916-వ సంవత్సరపు తృతీయత్రైమాసికము నుండి ఇంతవరకు ప్రతిత్రైమాసికమునందు గలనష్టమునకంటె తక్కువగనున్నది. ఇటీవలి మాసముల కంటె వర్తకనాకల ప్రయాణము లంతయుంచి నవి. జాను 30-వ తేదీనో నంతరగు త్రైమాసికమున 7480886 టన్నుల నాకలు ప్రయాణము పలికినవి. కడదిన రెండు త్రైమాసికములందు గలసి ఎన్నిటన్నుల నాకలు ప్రయాణము సులభమో అంతకంటె ఎక్కువగ ఈ త్రైమాసికమున నాకలు ప్రయాణము కలిగినవి.

మర్కసుదేశపు ఏర్పాటు.

లండను, జూలై 24:—సార్ల మెంటునందు ప్రకాశించిన నిధిసభలో కింగుగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు మర్కసుదేశపు ఏర్పాటుసంబంధమున జూలై 23-వ తేదీన కంటిమూలముగ తెలుపబడిన విషయములనుగూర్చి తమకేమియు తెలియరాలే దనియు, మర్కసు తీరమునందున్న బ్రిటిషు అధికారులతోడను, గమ్యతోడను కంటిమూలముగా ప్రస్తావించుట కనుకప్రస్తుని యు బొల్పునగునని చెప్పిరి.

మరాఠు బ్రిటిషు నాకాదళములు

కోమీ, జూలై 24:—ఎడ్వర్డార్థివారు ప్రకటించిరి: ఎడ్వర్డార్థివారు ప్రకటించిన మరాఠు బ్రిటిషునాకాదళములు తమనాకాదళములను సలుపుచున్నవి. కాట్టాల్ల అంటివారులకద్దనన్ను నేనానుభవములగు సంస్థాపనము నాకాస్థానములను జూలై 21 వ తేదీన ముట్టడింపబడినది. మంచిఫలము కన్నడెను.

అంతర్జాతీయ వ్యాపారము.

లండను, జూలై 24:—వాల్టరులాంగు గారు లండను నందు పర్యవసించుచు అంతర్జాతీయ వ్యాపారమును గూర్చి మంత్రిగారి సంఘమువారిచే నేర్పాటు చేయబడిన సామ్రాజ్య విషయ ప్రాముఖ్యవిధానమును యుద్ధమంత్రిగారు వారామో దించిరి చెప్పిరి.

అంగ్లాసామ్రాజ్యచరిత్రయు ఈ విధానము వామోదించు నని వమోదనని వాల్టరులాంగు గారినిరి. మొట్టమొదట సామ్రాజ్యమున కతగరమగు ఆఫ్రికాపార్శ్వములను సంపాదించు సమస్యనుగూర్చి సామ్రాజ్యయుద్ధ మంత్రిగారి సంఘము వారు విచారింపి ఈ విషయమునుగూర్చిన రిపోర్టుల నన్నిటిని యుద్ధసభ వారు-యుద్ధమంత్రిగారు వారు వామోదించిరి. మిశ్రమండలి వారు సంపాదించు విషయము వాస్తవ విషయముగ నుండు నట్లును, లోకమునకుకాంతి మోసగునట్లే కాక ఇతరదేశములకు మార్గదర్శకముగనుండునట్లును మనకును మనకు తోడ్పడిన వారికి సంపత్తిదములగు విధానములతో మన సామ్రాజ్యాభివృద్ధిని మనము పొందింపగలుగునట్లు నుండవలెనని లాంగుగారు చెప్పిరి.

ప్రభువుల సభ.

లండను, జూలై 24:—జర్మనీలో కైజరుగారు వారివిషయము కంటె టర్కీలో కైజరుగారు వారివిషయము చాలకఠినముగా నున్నది. టర్కీవార్షిక్ మార్పు సంగీకరించుట లేదు. ఎన్నిప్రయత్నములనో చేసితిమి గాని యువయోగ పదలేదు. బెర్లను సమావేశము వలన కైజరు ఆదరణ యిచ్చుట కారుపడినది. మనమంపిక ఆహారపదార్థములను టర్కీకి పంపకుండలెట్టియావారు కళపరచుకొనిరి యిచ్చట కైజరుగారున్న అస్థిర్యవారికి అస్థిర్యమునండి పంపబడిన ఆహారపదార్థములను మనము నిరోధించితిమి. దీనివలన టర్కీలో కైజరుగారు నన్ను వారి కనుకూలము కలుగగలదు. ఒక నాకలో తురుష్కులు ఖుమిలను అరబులను బ్రిటిషు ఖుమిలలను ఆహారపదార్థము అను బట్టలను పంపించితిమి గాని కేసువులు దానిని ముంచకుండుటకు పూచీ పడవలెనని మ్యాటనుగారనిరి.

పూర్వపు జానుమాత్య

జార్జి రాజుగారి ఆజ్ఞ

లండను, జూలై 25:—పూర్వపు జానుగారి మాత్య సం దర్శమున రాజా స్థానమున రెండవను 4 వారములు విచార మూచనలను ధరింపవలెనని రాజుగారు రాజ్యాపించిరి.

భారతీయ సైనికోద్యోగులకు గౌరవము.

లండను, జూలై 21:—ఈదిగత వికలంప బడిన వారికి మిలటరీ గ్రానులియ్యబడినది.

కెప్టెన్. ఎల్. ఎస్. హెండ్లె:—ఒక పోరునందితడు ప్రబల గాయము తగిలిన యొక యుద్ధాగ్ని రణరంగము నుండి వెనుకకుగొని పోయెను. మరియు నాయుద్ధాగ్ని ప్రబల మగు కేసులను ఎదుట నుండి నిజ సేనలను మరల్చుట యందు చాల కార్యమును చూపెను. కెప్టెంటు హెచ్. ఎస్. ఇర్విన్-ఒకజాడి యందితడు సాహసముతో సేనలను:డివి తాను స్వయముగా నిర్దేశింపట్టుకొనెను.

యుద్ధకై దీల విషయపు ఏర్పాటు.

లండను, జూలై 24:—సార్ల మెంటునందు ప్రభువుల సభలో న్యాయము ప్రభువుగారు డెకాఫోర్టు ప్రభువుగారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు అంగ్లాసామ్రాజ్య యుద్ధకై దీల విషయపు ఏర్పాటు చాలముఖ్యమైనదని చెప్పిరి. యుద్ధము కలుషకలవారిలో చాలమందిని మార్చుకొనుటకును, నివేదియవలలో స్వతే కములకు పోవగోరువారిని వదలుటకును అందు ఏర్పాటుగలదు. కైజరు యారణమును గూర్చియు, కైజరును వదలువిషయమును గూర్చి కొన్ని యేర్పాటులు గలవు. దీనియందుగా యెంచింపవలసిన విషయములను, జర్మనీవారు తమకు మూత్రము నిల్పి కొన విషయములు నుండుటచే కైజరులో ఈయేర్పాటు ఆమోదింపబడుట దుష్టముగాని యేర్పాటు కీక్రమగ ఆమోదితమగు నట్లు చేయుటకు బ్రిటిషువారు సర్వప్రయత్నములను చేయుచున్నారు. అస్థిర్యము జర్మనీలనుండి పోకర్షములను పొందుటను తురుష్కు జేకే మేమైన ప్రయత్నించె నేనా సంకేతముగ నున్నదని న్యాయము ప్రభువుగారు చెప్పిరి. తాను తొగి బెర్లినుకు పోవునప్పుడు ఈవిషయమును కలదిపోవదని పోగునందున్న జర్మనుప్రతినిధిని న్యాయము ప్రభువుగారు ప్రార్థించిరి. ఇంతకు కొన్ని నూచనలను చేయుటకు మంత్రిగారు వారు సిద్ధముగనుండిరి కాని మొత్తముగ కైజరును మార్చుకొనుట తురుష్కు-జేకేమూ వారంగీకరించుట అంగభముగ నుండెను. అంగ్లా జర్మను ఏర్పాటుకంటె ఏర్పాటునకు బల్గేరియావారు సిద్ధముగ నుండిరి.

జనరలు స్ట్రెట్సుగారి యుపన్యాసము.

యధ్యక్షి.

లండను, జూలై 24:—లండనులో జనరలు స్ట్రెట్సు గారు యధ్యక్షితిని గూర్చి యుపన్యాసించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—యధ్యక్షితి ఉత్సాహకరిముగను, ఆకాశకరిముగనున్నది. కడదిన రెండుమాసములందు జరిగిన యుద్ధములవెనుక మనము సంతోష పడుటకును కృతజ్ఞత తెలుపుటకును కారణములు గలవు. మార్చి ఏప్రిలు మే మాసములందు జరిగినవి విశేషాతరతను జూచినచో, భగవదనుగ్రహము వలననిప్పుడెంతటి మహావ్యత్యాసము గలిగినదో! పోయె అస్, ఎయి నీ నదులవై జరిగిన జర్మను మహావక్త్రులందములు క్రుల్లి పోయినవి. (సలతోవ కిరీతాళములు) మన సేనలన్ను తానుమారుచేసి సకాలమున పొరినునగరమును పట్టుకొని యుద్ధమును ముగించు మహాకర్మము కొంత మనము నిరీక్షించుచుండెమి. ఆమహాకర్మము కచ్చిసది. తరువాత జరిగినదేమికి మార్చి:కడదిన 1918 వ సం॥ము నందువలె స్థితులు అద్దముగ తిరిగినవి. కాని జహంకీ అప్పటికింటె ఇంతకు ప్రబలముగ నుండవచ్చును. ఈసారి యుద్ధమున కట్టికడపటి పర్యాయము అనుకూలస్థితులు మనవైపునకు దిగినవని మనము విశ్వసించుదుము. రష్యను ఉపద్రవమువలన మిశ్రమండలికి గలిగిన నేనా విషయపులోటుయైనై కెడ్ స్ట్రెట్సువారి దృఢ సేనలన తీరినది. (సంతోష స్వరములు) ఆమెరికనుసేనలు పర్యవసానమున 250000 మందికంటె అధికముగా అట్లాంటికు నుహాసముద్రము దాటి వచ్చుచున్నారు. ప్రాన్సుదేశమునందు అంగ్లాపరాను సేనలను కలిపి ఏప్రిలు సేనలకంటె అధికమగు ఆమెరికను సేనప్రాన్సు దేశమును చేరుటకు అంతకాలము పట్టును. (మహాత్సాహము) జర్మనీ తన ఉచ్చస్థితిలో ఆమెరికనులు రాకముందు దుష్టస్థితి

గతిగించ బా ల కుం డ గా ఇప్పు డు నూ త క మై పాటిలేని ఆమెకన నేన సంపూర్ణముగా యధ్వరంగమున తీరినవెనక జన్మనీధితి యేనుగును. యధ్వరంగము త్వరలో గలిగినను ఆలస్యమైనను దానివికలమున నునము నమ్మకము కలిగియుండి వచ్చును. శేషటి ప్రాంతకాలమున నుదయించు మారువలె ఇది కన్పడు.

దక్షిణాఫ్రికా స్థితి

తిరువారీ పట్టుగారు దక్షిణాఫ్రికాస్థితిని గూర్చి తెల్పుచు నిట్లునది:- దక్షిణాఫ్రికాయందు విభేదముల గలిగించు కేంద్రములకు సంయోగము గలిగించు కేంద్రలే అధికముగ గలవు. ఈ యధ్వరంగమున మన ప్రతాపము సంపాదించిన విజయమున యధ్వరంగంతరపు కాంతిస్థితియందును మన రాజ్యాంగ నిపుణుల్యము సుపరిపక్వమైనది మన విశ్వాసము. దక్షిణాఫ్రికా నదివారు తెప్పటికటి అట్లే యుండవు. సామ్రాజ్యజేయలభములకును, దక్షిణాఫ్రికా లాభములకును, ఆఫ్రికా భండపు వైర్యతినన్న శక్తియు బ్రిటిషు జేతనున భాగముగ నుండవలెనని దక్షిణాఫ్రికా జనల ప్రబలాభిప్రాయము. రాడేషియా గూడ మన సంయోగ ప్రభుత్వమున జేయకలమును త్వరలో గలుగునని నేడు విశ్వసించుచున్నాను. అప్పుడు మనజేతను లాంటిదీని నుండి కుదీకొనది కలకును వ్యాపించును. ఆరుచోడేతనునందు గాబోవు కరమల వారికి జన్మవృత్తి మేర్పడగలదు.

యధ్వరంగంర సామ్రాజ్యపు నిర్మాణ విషయమును గూర్చి జనరలు పట్టుగారుట్లు చెప్పిరి.

ఈ సుహృద్భవంబు భయముండి నూతన ప్రపంచ ముద్భవించును. అందు నూతన విధానమున ప్రముఖతర ప్రతిష్ఠాపనాశక్తి యును అవసరమగును. ప్రభుత్వము వారియొక్కయు వారి ఏకంట్లయొక్కయు విజయ విశేష కర్మవహరము లుండవలసియును గూర్చి పట్టుగారు హెచ్చరించెను. ఇదివఱకు అధికారవర్గ నిరంకుశ భావాలను చాటిజ్వలత్రేమలకు నవ్వరాజక మైంది ఇట్లుందు మార్పుజేయ నమటకు కారణము లేదు. ప్రత్యేక సంఘముల కార్య కాండ్యది సంపదల కలకలన నేటిటి సు వాణిజ్యము విశేషముగ విస్తరించినది. ఇంకను ఉన్నతి నుండగోరువో, అట్టిమహా సంపదల కలయను చేతుల నుండి జారిపోవలసి యగును. ప్రభుత్వమువారి ముఖ్యనిధి వ్యాపారమున విజయము నుంచుకొనట గాదు కాని సామ్రాజ్యపు వ్యాపారములను కృత్రి చేయుటయే యధ్వరంగంర సామ్రాజ్యపు వ్యాపార తంత్రమునము కాశ్యకముగా స్థిరపటు కలదుటయే యధ్వరంగంర సుట్టుగారు విశ్వసించిరి. పారిశ్రామిక ముఖ్యస్థానములకు ఆపవ్యవస్థములు చవుకుగా లభించుటయే వ్యాపారము విషయమున మనము గమనింపదగినది. కాని శ్రీ త్రహ్మాదులను శ్రీ త్రహ్మాధిపతుల నేర్పడచుట గాదు. అంగ సామ్రాజ్యము అతిత్వరలో యధ్వర ఆలకటను బాయునుగాక.

స్వీడను సాంఘిక వాదనాయకుడు.

లండను, జూలై 25:- స్వీడను సాంఘిక వాదనాయకుడు డాక్టరు బ్రాంజింగుగారు ఫ్రాన్సుకుండి ఇంగ్లండుకు వచ్చిరి.

పూర్వపుబారును గూర్చిన ప్రార్థనలు

లండను, జూలై 25:- లండనులో రివ్యూచర్యయందు పూర్వపుబారును గూర్చిన ప్రార్థనలకు రాజాగారును, రాడిగారును, అలెగ్జాండ్రయా రాడిగారును కానాటుప్రభుత్వము, రివ్యూప్రభువును గ్రాండు డూకు బార్డ్ గారును వేర్లిరి.

ప్రాసాద

పరాసువారి సానము.

లండను, జూలై 24:- మాంటిక్రైడియరు కు త్వరము నందు పరాసువారు ఆరే నోయిలోయలకు నమించుండి ఆమీస్సువీరభూమికల ఆస్తిమార్గములను తమ స్వాధీనమున గలిగి యున్నారనియు, పట్టుదవీని యాడు గ్రామములందు నుంచబడిన ఫిరంగిదళము వోయిలోయమీదుగా ఆమీస్సుకు బోవు రైలు మార్గమును శత్రు ఫిరంగులనుండి కాపాడునున్న దనియు పరాసు ప్రముఖులు తెలుపుచున్నారు.

సేనావిషయ శాసనము.

పారిసు, జూలై 24:- రాజ్యాంగసభయందు అతి కఠినమగు సేనావిజ్ఞానాశాసనము ఉపబాంధవ బడినది. ముఖ్యోద్యోగవలెనైన కిష్టపడినవో వారి కడవిని తొలగించుటయే గాక 2 నుండి 5 సంవత్సరములవఱకు కారాగృహ శాశనశిక్షయు విధించుటయు కలుగుచు చెప్పబడినది. ఇదివఱకు జరిగిన కృష్ణలకేట్లు అన్వయింపదు.

పరాసుపూర్వరంగము.

లండను, జూలై 24:- (రాత్రి 11-55) పరాసుకూర్వరంగమునుండి యిట్లు ప్రకటించబడినది:- ఆల్బేనియా యందు యధ్వరములన దెవోలీలోయకు కుడివైపున కెదురుగనుండు పర్వతభాగము నంతటిని కళపటమకొంటిమి. మార్జానది ఎడమ గట్టున సంగమస్థానమునకున్న గ్రామములను మే మాక్రమింతుకొంటిమి. 21,22 వ తేదీలను 642 మంది క్రైస్తవులు పట్టువడిరి. మనవప్తయల్పము. కడవిన రెండుమాసములందును శత్రు సేనల కంటె తక్కువ సేనలతో సలుపబడిన యధ్వరము సంపూర్ణముగ జయప్రదమయ్యెను. మన సేన లొక్కొక్కప్పుడు మంచునందును, ఒక్కొక్కప్పుడు మాన్సు ఎండయందును యధ్వరము గలిగెను.

ఆంగ్ల సేనల సమరము

లండను, జూలై 23:- సేనదమయన 8 గంటలకు పరాసు శిబిరమునుండి యిట్లు తింతివార్తపంపబడినది: మాంటెగ్నీడి రెయిన్సు రంగమున ఆర్ద్రే ప్రాంతమున ఆంగ్ల సూతిన రంగమున తీరమగు పోరు జరిగినది. మారనుకు దక్షిణమున బ్రిటిషువారిక స్థానమునకు 17 వ తేదీని వచ్చిరి. 20 వ తేదీ యందుమున కార్డను వుడుకు దక్షిణపు కొనకును వైయు ప్రజను గ్రామము నకు ను నడుమ 5 మైళ్ల రంగమున తలపడిరి. జన్మల 86,103,123,22 దినిజములు ఆంగ్ల సేన నెదిరించెను. ఆ 4 దినిజములు 15-వ తేదీనుండియు పోరు చు చాలవప్తపడియున్నవి మారనుకు చేరి మాంటెగ్నీడి రెయిన్సువర్తనన్న పరాసువారి స్థానముల వాక్రమింపగోరి ఇటలీ పత్తిని చీల్చుచోయి ఆజర్మన సేన ఆధికమగు నప్తయనకు పాలయ్యెను. 128-వ సేనకు మిక్కిలి హెచ్చుగునప్తము కలుగుటచే ఆ సేనకు బయలు రెం-వ సేన ను పంపి కడవ రకు ను పోరక లెనని జర్మను లాబ్బా పించిరి. హైలాండరు సేన ఆర్ద్రేకు దక్షిణమున కొడ్డునువుడుయొద్ద పారి అడవిలో 2 మైళ్లు ముందుకుపోయి కల్పిమ సహిద్దురు చేరినను. 31-వ తేదీని మేము వైయుప్రజను, బోలీ మార్పాల వాక్రమించితిమి. నిన్నును ఆర్ద్రేకు దక్షిణమున మరల తలపడితిమి. హైలాండరులు 200 మంది జన్మలకును పట్టుకొనిరి. 21-వ తేదీ రాత్రిమును 22-వ తేదీని మాస్థానములవై శత్రువులు గుండ్ల నడిచుగా కదలిరి. శత్రువులు తీరముగా పోరుచున్నను మేము మరల తలపడి ముందుకుపోతిమి. మే మివును 10 వ మగు క్రొత్తవజేతమునం దున్నాము.

శత్రువులు మారసు స్థానమునుండి పారిపోవుట.

లండను, జూలై 24:- ఆమెకా శిబిరమునుండి మంగళవారమునాడు మధ్యాహ్న మిటుల తింతివార్తపంపబడినది: పోయిసన్న మొదలు రెయిన్సువరకును వాడరేఖల బ్రిథుజ రంగమున పోరు నేడు విరామము తలపడ జరిగినది. జనరలు పూకుగారి యొద్దటి రెప్పించు కొనటకును పోయిసన్న కెరీవను టూర్తోనున్నుగు ముఖ్యస్థానములను మిత్రమండలి వారాక్రమింపబడెడ కాపాడుటకును జర్మనులు తీరముగాపోరిరి. ఆమెరికా పరాసు సేనలనిలచియున్న దక్షిణాంశ్యకొనమున పోరు తుమలముగను సంతులముగను క్రమవిహీనము గ ను ఆత్మధికముగను జరుగుచున్నది. శత్రువుల పీనుడిసేన యశాచ్ఛాదిక స్థానములందు పోరుసలిపెను. పత్తికమలి ఘ్రిముగ మారుమంటుచే నెర్నయింప నీలులేక వెడ్డవరంపుల నధికముగ కాల్చలేదుగాన వారు తలచుచుకొనటకు ఫిరంగిగుండ్ల గోతులు గూడ చాల స్వల్పముగ నే యుండినను. ఆమెరికావారు తుపాకులను మంతుపాకులను మూత్రమె అధికముగ నుపయోగించిరి. ఆవియే చాల నుపయోగకరముగా నుండెను. ఆస్థానమున శత్రువులు హెచ్చుకాలముండగోరుచున్నారని తెలపగూడదు. అచటినుండి బహుత్వరముగ వెడలిపోవ గోరు చున్నారు. వారు మన మనుకొనివానికంటె హెచ్చుగనే దానిని విడచి యున్నారు. అగ్నిపరక్షణము కొరకే పోరుసలుపుచున్నాదు. నేడు కాలస్థితిచాల ప్రతిపాలముగానున్నది. ఈవృత్తి నెన్నడు నిట్లుండలేదుగాని ఇటలీకంజర్మల సరికట్టుటకు దడివడిగ కందకములను బ్రిత్వికొను చుండుటలన చీకాకు గానుండెను గాని నేనా విలాసముగా నుండెను. వెనకశత్రువులు నడిచి నోగొంపినతావు లుండివుడు పాంటూనులమీద ఫిరంగుల నమర్చి దాటించు చున్నాము. ఇదివఱకు చారిసరిలేక నిలచిపోయిన తావులదివుడు పురోగమము సాగుచున్నది. అంతటను విజయము గోచరించు చున్నది.

మిత్రమండలి టూంకులు.

అంధ్రగూర్, జూలై 24:- శత్రువుల టూంకులు ఇంతకుప్పటికే ఎన్నడును ముట్టడింప లేదనియు, జర్మనఫిరంగులు వానిలో ననేకములను శాశనముచేసెను కాని ఆటూంకులు మిత్రమండలి పరాతిదళమునకు మాగ్గము నేర్పటచెననియు ప్రాంత్యర్థు తీటుంగుప్రతికా యధ్వరవీలేఖి వ్రాసెను.

శత్రువుల వ్యర్థ ప్రయత్నములు

లండను, జూలై 25:- (మధ్యా 1 గం) నేటి మధ్యాహ్నము జనరలు హేగుగారిట్లు ప్రకటించిరి:- రాత్రిపెండల కడ నిల్లగ్గు బ్రెటెనోనుకు దక్షిణమున నున్న మనస్థానము లలో శాశిదానియందు శత్రువులు ప్రవేశించిరి కాని మన సేనా ప్రతియధ్వరము సరిపి వారిని పాటగోరెను సోమనది కుత్తరమున ముట్టడి పట్టుచున్న పటాలములకుగూడ పాటగోలితిమి. హేబూటర్ను రంగమునందు కోసిగ్నాలు అడవికి దక్షిణము నందు రాత్రిపూట మేము మనపంక్తిని ముందునకు జరిపి కొండలు కైవీలకు 6 మరఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి.

పరాసు రంగము

లండను, జూలై 24:- (సాయం 4-45) పరాసు వారిట్లు ప్రకటించిరి:- రాత్రియందు ఎయిలీ మార్షీ నమలకు నడుమను బాయిడికోర్డును, బాయిడిరాయిల యొద్దను రాత్రియందు ఫిరంగులు తీరముగా పనిచేయుటయే ముఖ్యవిశేషము. నిన్నటి సాయంత్రము 9 గంటలకు ప్రిగ్నిరంగమునందు జన్మములు ప్రతి యధ్వరము గలిపిరి కాని మన సేనలు అన్ని ముట్టడులకు భగ్గుప జచి తమస్థానములను దృఢముగ నిలుపుకొనెను. సేనాముఖమున నితరభాగములందు విశేషము లేదుయితేవు.

లండను, జూలై 25:- పరాసురంగము నుండి రూటరు విలేఖరి 24 వ తేదీ ఆర్థరాత్రిమున నిట్లు తింతిచ్చెను:- ఎయిసినదికి దక్షిణమున శత్రుస్థానము దుశ్చేద్యమైనది. కడవటి వైపున శత్రువులు వెనకకు పోవుచు తమకనకూలమగు స్థలములందు మనపురోగమనమున ప్రతిఘటించుటకు మరఫిరంగుల యధ్వరమున యధ్వరములన్నియు తమసామగ్రిని తీసికొనిపోవుచున్నారు. ఈరంగమునందు శత్రువులకు ఫిరంగుల లభ్యముగ గలవు. ఫెరెట్టార్డి నాయకు ఆ ను స్థానము రంగమున కుధ్యభాగమునందు గలదు. నేటిదినము మేము సర్వీక పురోగయము వంటి పురోగయము కొన్ని కిలోమీటరులు జరుపినవో, మనము మన దూరగాములకు ఫిరంగులతో తూర్పు వైపున మిగిలియున్న భాగమునంతటిని కుడిచి చేయుటయు. ఈ తూర్పువైపున విగ్నికిని మార్షీ నడికిన నడుమను శత్రువులు బ్రిటిషు పరాసు సేనలతో పోరుచున్నారు. కొన్ని గంటలలో పట్టువడిన అధిక సంఖ్యాకులకు కైవీలనుజూచినవో ముట్టడిగలుగదని శత్రువులనుకొనిన స్థానములందు సేనల దౌర్బల్యము కృత్తము కాగలదు. వారి తీర ముద్దదళము లలో సగముభాగము సాయసన్న, మెయిసకడిమెస్సీజనులకు నడుమను ముక్కుముక్కులు గావించబడినది. ఏమియు లేక కాంతియంతములుగ నున్న రంగములందున్న శత్రుసకళులతో పరాసు పరాతిదళములకు సరియగువారు లేరు. ఆదళముల నుండి తీరమధ్య పటాలములకు తగినవారందఱును కుడిచి చేయుబడిరి.

ఫిరంగియుద్ధము.

లండను, జూలై 24:- (రాత్రి 10-5) నేటిరాత్రి జనరలు హేగుగారిట్లు ప్రకటించిరి:- ఈవెనురంగమునందు నేటియదయము విశేషమగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది. 28-వ తేదీని గాలివానవలన విమానయధ్వరము లంతగా జరుగలేదు.

మిత్రమండలి కడవటి విజయము.

లండను, జూలై 24:- పరాసు శిబిరమునుండి మంగళవారమునాడు రాత్రి 10-30 గంటల కిటుల తింతివార్త పంపబడినది: నేడు జర్మనులు ప్రబలముగా నెదిరించిరి. మారను ఎయిసులకు నూగును బ్రిగ్నిలకును నడుమ పోరు తీరముగా జరిగినది. (బిగ్ని) గ్రామమున పరిసరారణ్యమును బ్రిటిషువారి కళమయ్యెను. ఆర్ద్రేరంగమున కడినములనుండి 2 ఆంగ్లదళము లరసగ్రందనమును జరుపుచున్నవి. మిత్రమండలివారు చాలస్థానముల వాక్రమించుటచే వారిపత్తి రైలు వెంబడిని వాహ్మలు మొదలు చాటు తెల్లెవరకును వ్యాపించియున్నది. పిస్కుక్తిరు ప్రక్కలను జన్మములు ఫిరంగుల నధికముగా కాల్చిరి. వారి సేనాముఖమున మరఫిరంగుల గూర్జధికముగ నున్నవి. మారను

కు త్రవ్వకమున ఆ మెరికా జర్మను సేనలకు పోరు తీవ్రముగా జరిగినది. మొత్తము మీద నది కు త్రవ్వకమున నమెరికా పరామర్శనకు సేనలు వందల మొదలను విస్తరింప జేసినవి. చార్లెస్ ముహంటు పెంటుగీరంగములందు మేము మాండుకు పోయి చాల సాయధస్తానముల నాక్రమించితిమి. శత్రువుల సేనామఖియనకు వెనుక చాలవోట్ల రాత్రిమంటలు కనబడినవి. మా ఫిరంగిగుండ్లు తగిలియో లేక జర్మనులు సామ గ్రులను తిగులబెట్టుట వలననో తెలియదు. ఈనెల 15వ తేదీ నుండి శత్రువులు 60-70 దివిజనలను యుద్ధమునకు పంపిరి. మొత్తము జర్మనులకు నష్టము 180000 వుంది.

పరాను విజయములు.

లండను, జూలై 25:—(ఉద 3-30) పరాను వార్తల్లు ప్రకటించిరి:—ఆగ్న, మార్షిన్ దులకు నడుమను ఉదయమున మేము మాట్టదలను నుజుల సాగించి పగటిపూట యందరియొ జయప్రదముగ నిర్వహించితిమి. మన ఎడమవైపున ఆర్మీని రీను గ్రామమును సెట్టెలు అడవిని మన ఆధీనమున గతిగి యున్నాము. మేము బ్రెస్టియమున తేరి దాని నాక్రమించు కొంటిమి. సేనామఖి మధ్యభాగమునందు పరాను ఆమెరిక నులు కోల్డ్ స్పానములందు మాడు కోల్డ్ మీటరుల కధికముగా పురోగమము సులభి. ఎక్సిట్స్ బుగ్గిలయందు తీవ్రమగు యుద్ధము జరిగెను. మంగళ వారము సాయంత్రము జర్మనులు ఎక్సిట్స్ పురమును మఱల స్వాధీన పఱచుకొనిరి. కాని ఆమెరికనులు మఱల ప్రతియుద్ధమునకీ దానిని మఱల జయించిరి. ఈ రెండు గ్రామములకు త్ర రమునందు కోర్కాయిలు కనకల వైపుగ మువంత్రిని ముందు నకు జేర్చితిమి. మైపీనుకును, జార్ గాక్ మను ఉత్తరమున ఫియరు అడవియందు మన కుడివైపున మేము పురోగమము సులభమున్నాము. ఇంకను తూర్పునందు బ్రెలూపుకంటెన మార్గ మును నృధిచేసి రిసెట్ అడవి దక్షిణభాగమును వశపఱచు కొంటిమి. ఈరంగమునందు 5 ఆంగుళముల ఫిరంగుల 5 ను, 50 మరఫిరంగులను విశేషమగు సామగ్రిని పట్టుకొంటిమి. మార్షిన్ దికిని రీమ్యుకును నడుమను స్వల్పమగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. మంగళవారపు యుద్ధమునందు కోర్కాయకు దక్షిణ మున వీమ్యు అడవిని మేము స్వాధీనపఱచుకొనినప్పుడు అనేక వందలమంది కై దీలను పట్టుకొంటిమి. మాంటిడైడియరు కు త్రర మునందు మెయిల్లి దెనివాలు సావిల్ రుంగమునందు మంగళ వారమునాడు జరిగిన యుద్ధమునందు 1850 మంది కై దీలపట్టు కడిరి. ఇందు 52 మంది సైనికోద్యోగులలో 4 గురు కర్నలు లు పట్టుపడిన సామగ్రిలో 4 యుద్ధ ఫిరంగులను 45 కేందక ఫిరంగులను, 300 మరఫిరంగులు నుండెను.

అమెరికావారి ప్రకటనము

లండను, జూలై 25:—బర్గుమారనులకు నడుమ నురి కొంత పోరుజరిగినది. శత్రువులింకను వెనుకకుపోయిరి. జూలై నకు వాయవ్యముననున్న శత్రుస్థానములలో 1-2 మైళ్లు ముందు నకు పోతిమి.

లండను, జూలై 25:—(పూర్వ 4-15) పరాను వార్తల్లు ప్రకటించిరి:—మాంటి డైడియరుకు దక్షిణమున ముట్టడి యందు 80 మంది కై దీలను పట్టుకొంటిమి. మార్షిన్ ది కు త్రరమున శత్రువులు రాత్రియందు దార్మన్న రంగమునందు తీవ్ర ముగ ప్రతియుద్ధము సులభి తెల్లవారుడు ఉత్తరమున 1500 మీటరుల దూరమున నున్న అడవిని, చానన్న గ్రామము నాక్ర మించుకొనిరి. మేము సుల్పిన ప్రత్యేకస్కందము వలన నిది రెం దును మఱల మనవశమయ్యెను. ఆగ్నమునకి దక్షిణమునందును, రీమ్యుకు పశ్చిమమునను తీవ్రమగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది.

మారనురంగము.

లండను, జూలై 25:—ఇంతవర కీరంగమున 64 జర్మ ను దివిజనలు పోసినవి. అనగా జర్మను సేనలో 1/3-వ వంతు స్థాండర్యమొదలు అల్పము లొరైనుమకును గల జర్మను సేన లన్నియును రప్పించెను. కాని ప్రెస్నరబ్రట్ట యుద్ధ ముత్తము చాల నిలువ సేనలున్నవి. ఎటులైన శత్రువుల మానవలము క్రింది వంతు తిరిగినది. వారి సేనయును రూప్రట్ట సేనయు గూడ బలహీనముగా నున్నవి గాననే రూప్రట్ట తిలవడ ముండెని యూహించ వీలులేకపోలేదు. సెప్టెంబరువరకును జర్మను వైద్య మింజు లేయుందు నట్లున్నది. లేక ఈలోపున వారు క్రొత్తబా లను పంపెదరేమో తెలియదు.

బ్రిటిషువారి అవస్థాండము

లండను, జూలై 24:—పరాను ఫిరంగునండి సేను మధ్యాన్న మిటుల తంతివా వచ్చినది. సేనదయమున బ్రిటిషువారు మరలయుద్ధమును ప్రారంభించి బ్రిగ్గి పరిసరా రణ్యమున ముందుకేగిరి. గడ్డిదట్టముగ బలసిన ముఖ్యస్థానమును బ్రిటిషువారి నాక్రమించిరి. ఈలోపున పరానువారు జర్మను స్థానమునకు పశ్చిమమున ముందుకేగచున్నారు.

పరానుస్థితి.

లండను, జూలై 25:—పరానురంగమునండి తూటరు విలేఖరి నిన్నటి ఆర్థరాత్రిమున నిట్లు తంతివార్త బంపెను:— పరానువారిస్థానము ధీమర్ ఎన్ బూర్డ్ నాయుసను స్థానమునకు మాడు మైల్స్ దూరమున నున్నారు. ఈ స్థానమునందు 8 కోర్డు కలియును. ఈ రంగమునందు జర్మనులు విశేషముగ చేరియున్న దీ స్థలముననే. పగలంతయు ఈ స్థానమునై మన శత్రువు లగ్ని వర్షమును గురిపించుచును, మనవిమానములు బాంబులను వే యుచు నున్నవి.

అమెరికా

మిత్రమండలిపక్షము వృద్ధియగుట.
వాషింగ్టను, జూలై 22:—మాండురాను జేకము జర్మనీవై యుద్ధము ప్రకటించినది.

జపాను

నై బేరియా, జపాను.
టోక్యో, జూలై 24:—జపాను ప్రకృతిగారి అభ్యుత్తరమండలి జరిగిన ప్రీవీకౌన్సిలునధలో నై బేరియాను గూర్చిన యేర్పాటు ఆమోదించబడినది. వివరము లింకను తెలియరా లేదు.

రుష్యా

మిత్రమండలిసహాయము నపేక్షించుట
వ్లాడివావ్కు, జూలై 24:—రష్యావిషయమున మిత్ర మండలివారిందఱును గలసి సేనావ్రయన్ని సాధనము గావించ వలెని నూతన ప్రభుత్వమువారు మిత్రమండలివారిని ప్రార్థిం చిరి. 2 వేలమంది జర్మనులును, మాగ్యారులును, తెయ్యిమంది రెడ్ గార్డులు (సోవియటులు) ను, తెట్లెల నెడితించుచు ఉ గురీనదిపై దృఢముగ కందకముల సేర్పఱచుకొని యున్నా రు. వీరేగాక యిదివఱకు యుద్ధకై దీలంగనుండిన 4500 మంది యును 8000 మంది బోల్షెవిక్కులును, 43 ఫిరంగులతో భా ర్యవోదకుక్తు దక్షిణమునందు స్థానములను బలపఱచుకొను చున్నారు.

మాస్కోలో నూతన జర్మనురాయబారి.
ఆంస్టర్డాం, జూలై 24:—మాస్కోయందు నూతన రాజ్యాంగవిషయపు జర్మనుప్రతినిధిగ వాక్ పోల్ ఫీల్డ్ అను నతడు నియమింపబడినది బెర్లిను తంతివార్త తెలుపుచున్నది.

జెకోస్లావకుల పురోగమనము
ఆంస్టర్డాం, జూలై 24:—17 వ తేదీన మనల సేనకు గూర్పుట ప్రారంభమయ్యెనని మాస్కోనుండివచ్చిన తంతి వార్తలన దెలియుచున్నది. ఎకాటరింబర్గ్, చెల్ జాబిన్స్కు పురములకు మధ్య రైలువేపై జెకోస్లావకులు విజృంభించు చున్నారు. పశ్చిమ దిశలకు ప్రజేకమునందు ఎనూస్టానోవో అను స్థానముచేత సోవియటు సేనలు గలవు. సోవియటు సేనలు ఒరెంబర్గ్కు వదిలివెట్టి ఆండ్సు విలువగల సామగ్రిని తీసికొనిపోయెను. జనరలు డూట్ ఫుక్రింద ఆచ్చట నూతన ప్రభుత్వ మొక్కటి యేర్పఱపబడినది. ఉగ్లిచ్, లూలిక్, విజెన్స్కొ జకోస్లావ త్రురములందు ఉపవాసపు సమైక్యట్టు జరిగినవి.

జర్మనురాయబారి హత్య.
ఆంస్టర్డాం, జూలై 24:—మిర్మాకు హత్యకు సం బంధముగలవారిలో 200 కు వైగ సాంఫిక్ తీవ్రపరివర్తకులు 19 వ తేదీనఱకు కాల్చివేయబడిరిని ట్విచెక్ అనునతడు మా స్కోయందలి జర్మనువ్యవహార కార్యాలయమువారికి తెలిపెను.

ఆస్ట్రియా
ఆస్ట్రియా ప్రధానమంత్రి.
ఆమెస్టరుడెం, జూలై 25:—వెనుక విద్యా మంత్రిగా నుండిన బాదను హసలెకువాను వాస్సెనుగారు ప్రధానముం త్రిగా నియమింపబడిరి.

మాంటేగ్యు సంస్కరణములు.

మాంటేగ్యుగారు ప్రకటించిన సంస్కరణ ముల గ్రంథము ఆంధ్రభాషయందు ముద్రిత మగు చున్నది. గ్రంథము ఒక పక్షములోపున వెలువడ గలదు. భారత రాజ్యాంగ జ్ఞానమున కీ గ్రంథము కల్పతరువువలె నున్నది. ప్రతి యాంధ్రుడును చదువలసిన గ్రంథము. డిమ్మి ఆక్టోప్రొనైజనందు 300 పుటలకు మించి యుండును. దీనివెల ఒక రూపాయ నాలుగణాలు మాత్రమే. వలయువారు వెంటనేదరఖాస్తులు రిజిస్టరు చేయించుకొనవలెను.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
7, తింబుకెట్టిపేథి, మద్రాసు

ప్రకటన.

తెనాలి సంస్కృతకాలేజీలో వేదాంతశాస్త్రము క్లాసుకు పాఠము చెప్పటకు భాష్యగ్రంథములు అద్వైతశిక్షి మొదలగు గ్రంథములు బోధించగల వేదాంతపండితులు కావలయును. విరాళము నెల 1-కి రు 30.

దరఖాస్తులు 7-8-18 లోగా క్రిందు చిరునామాకు పంపేడి.
(1266)

తెనాలి } పి. ఆంజనేయులు బి. ఏ.
18-7-18 } కరెస్పాండెంటు, సంస్కృతకాలేజీ, తెనాలి.

మదరాసు అందు సదరక్షమరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నో టీ సు. (1264)

తిరుత్తణి ఆడిక్చుత్రిక మహాత్మ్యవము
1918 సం. జూలైమాసమున తిరుత్తణియందు జరుగబోవు ఆడిక్చుత్రిక మహాత్మ్యవమునకు బోవ నిచ్చగించువా రెల్లరకు ఇండుమూలముగ తెలియ జేయడ మే నునగా:— రాక్షసిబాగు దొరుకుట చాల దుర్లభముగ నుండుటచేతను నురి కొంత ఇతర ముఖ్యమైన వ్యాపారము లుండుటవలనను తీర్థ యాత్రకు బోవువారలకు అదనముగ ప్యాసంజరు బండ్లనుగాని, ప్రత్యేకపు బండ్లనుగాని వేయుటకు ఏలులేదు. కావున వై మహాత్మ్యవమునకు పోనుద్దే శించు వార లందరును దీనిని గమనించవలయును.

మదరాసు కార్పొరేషన్

నో టీ సు (1265)

ఇండ్లలోని కొళాయిలలో నీటి వాడుక.
1918-వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెల 1-వ తేది మొదలు ఇండ్లలోని కొళాయిలకు కార్పొరేషన్ లెక్కల పుస్తకముల ననుసరించి నెల అద్దెల విలువ మొత్తమునందు ఒక రూపాయికి నెలకు 100 గాలనుల నీరు చొప్పున మాత్రమే యుచితముగా నీయబడును.

2. అంతకుమించిన నీటి వ్యయమునకు ఆతేది నుండి 1000 గాలనులకు 12 అణాలకు బదులు రూ. 1-12-0 లు వసూలు చేయబడవలె నని స్థాయిసంఘమువారు 12-7-1918-వ తేదిని తీర్మానించిరి.

3. ఆ తేదీనుండియే ఆ రేటు ప్రకారము వసూలుచేయబడును.

8వ్వున భవము } జే. సి. మొలోనీ, ఐ. సి. ఎస్.
28-7-1918 } అభ్యుదయము.

రెండవ యుద్ధమునకు సభ

అధికారుల యుద్ధమునకు, వారి బెదిరింపులు.

కృష్ణా జిల్లా తణుకు తాలూకా పెంటపాడు డివిజన్ బాంధాపాడు గ్రామమున 19 తేదీ రాత్రి రెండవ యుద్ధమునకు సభ సమావేశమయ్యెను. ఏ కార్యక్రమ మాడివిజను డెప్యూటీ తహశీల్దార్ నడింపల్లి హనుమంతరావు పంతులుగారు ఆగ్రా సవాధిపత్యము వహించిరి. వారితోపాటు రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు సంవర్ధన్ కుమార్ పంతులు బి.వి. గారును మా గ్రామమున సజా కరణములను మొదలగువారి యనుచరులు సభనలంకరించిరి. పీఠికా గ్రామమునందలి రైతులు వర్తమాన ధనవంతులు బీదలు పిన్నులు పెద్దలు అందఱును సభకువచ్చిరి. వై సభలోని యంతయును ప్రాయముట ముందు మా గ్రామమునందలి రైతుల దుస్థితిని గూర్చి గొంత పాతక పోదరులకు విన్నవించు కొని వలసి యున్నది. కావున చదువరులు నినుగుచెందక యీ వ్యాసమును సత్వంకించుటతో పరిపూర్ణములు. మా గ్రామమునందలి జనసంఖ్య గుమారు 8000 లు. ఇందు పెక్కుమంది రైతులే. వారి స్థితిని చూచి కంటికి దిట్టనివారు ఉండరని నావమ్మకము. మా గ్రామముందు పెట్టసాగుబడియు పల్లపుసాగుబడియు నున్నవి. కడలిని శాల్వా సంవత్సరములనుండియు అధికవర్షముల వల్ల పంటలు పూర్తిగా నశించినందున తినుబడుకూడును, కట్టగుడ్డయు లేని వారినేమియు మా గ్రామమునగలరు. పంటలులేనందున డబ్బు కనబడుటలేదు. గుణమైనను డెబ్బికొంద నున్న దొరుకుట లేదు. ఒక చేరవొంకినను నె 1-కి రు 100-కి రు 5 లేక రు 6 రూపాయలను వడ్డీయిచ్చునలది. ఈ సంవత్సరమైనను కాలమానమిప్పటికి సరిగలేదు. ఊడ్వలు అయినది కాని వర్షములు యెగ వేయటవలన పూడ్చినచేలు పూర్తిగా జచ్చిపోయినవి. కాలువనీరు డి. పి. డెబ్బియువారి స్వాధీనము లోనుండుటచేత వారికి దయవచ్చినచో నీరువదుదురు లేదా తూములు బిగించురు. కాలువకింద సాగుబడిచేయు పల్లపు సాగుబడియే యిట్లుండ నిక పెట్టపంటల సంకటివేరే వ్రాయనేలే! ఇట్లున్నను సర్కారుపన్నులు మాత్రము తప్పటలేదు. భూమిపాకట్టు పెట్టియో పుస్తీపూసలు సమ్మియో లేక నె 1-కి రు 100-కి రు 5 లేక రు 6 రూపాయలు చొప్పున వడ్డీకి పత్రముల వ్రాసియో యెట్లో తలతాకట్టు పెట్టి దొరతనము వారి పన్నుల నతిభయభక్తులతో నర్పించుచు నేయున్నార. వ్యవసాయము గాతవ్యుత్తియే యైనను స్వాతంత్ర్య తీవ్రవాదారమైనను మారైతుల దురవస్థ నానాటికి దుస్థిరమగుచున్నది. శిక్షార్థపుపన్నులకులాటులేను. ఇక మారైతుల కష్టములు దొలగుట యెట్లో నోచుకున్నది. ఇదియే మా గ్రామముల అవస్థ. రాత్రి 8 గంటలు మొదలు పదునెండు గంటల వరకును గ్రామవాతదేయిద్ద యుద్ధములు సభనగలు. మొదట అధ్యక్షులు లేచి బ్రీటీషువారు వర్తమాన మహాసంగ్రామమున జిక్కికొనుటను గూర్చియు వారు యీ యుద్ధమున ప్రవేశించిన కారణములను గురించియు వన పాలకులు ప్రస్తుత యుద్ధమున జోక్యముగలగజేసి కొనినివో వారికిని వారి ప్రజలకును దేశముకును గలగు కష్టములను గురించియు బ్రీటీషువారు మనదేశమునందగిడక పూర్వము వనదేశపు దుస్థితిని గురించియు బ్రీటీషువారి పరిపాలన ప్రారంభమైన తరువాత వారివలన మనమనదేశమందున్న సౌఖ్యములను గురించియు పరిపాలన సౌకర్యములను గూర్చియు దొరతనమువారు ప్రస్తుత సంగ్రామమున జేయుచున్న పనినిగురించియు చక్కగ మనస్ఫూర్తిగా వారికి ధన మనసగలవనియు దొరతనమువారి యెడల మనము జూపవలసిన కృతజ్ఞత కిదియే మంచి తరుణముయను తమకు తోచిన విధమున దొరతనమువారికి ద్రవ్యసహాయము జేయవలెననియు అట్లు జేయుచుని పాలకులు మిమ్ములను బలవంత పెట్టజాలరనియు బలవంతముగా వనముల చేయుచున్నారని మారు తిలంచకలదనియు తమకు తోచిన విధమున సహాయము జేయవలెననియు కోరి చక్కగను సుబోధకముగను తేటతెల్లముగను యాక్తి యుక్తముగను సహజగీంచి తమ యువ వ్యాసమును ముగించిరి. తరువాత మాఫీర్కా రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు సరపర ఫీమకంకర పంతులువారులేచి వారుకూడ రెండవ యుద్ధ రుణమును గురించి కొంతముచెప్పించిరి. తరువాత గ్రామములోని కొందరు రైతులులేచి వారినిస్థితిని గురించి మేజిస్ట్రేటుగారికి తమకే క్షింపించిన విన్నవించుకొని మాకు తోచిన విధమున ఋణపత్రముల గొనెదమనిగూడ విన్నవించుకొనిరి.

న ఆ మొరలేవియు యధికారులవలన సంకీర్తము గాక

పోవుటయేగాక, మీ మంచిచెడ్డలతో మాకేమియు సంబంధము లేదనియు తల ఒకటింటికి ఆధము మూడువందల రూప్యముల రుణపత్రములను కొనవలెననియు తిండిలేకపోయిన ఉపవాసములను చేయవలెననియు మాకుమాత్రము తక్షణము ధనమును గ్రుచ్చురింప వలెననియు, అట్లు మీరుదొరతనము వారికి ఋణమిచ్చునలది మీయొద్ద సర్కారువారు తమకు రావలసినవిధముగా రాబట్టు కొందురనియు రాబడిపన్నులను యెక్కువ చేయవలెననియు అజననెంబరులేపు తయారచేసి శిక్షార్థపుపన్నుల పదిరెట్టెక్కువగా కట్టెదమనియు, ఇప్పుడు మీరు యెక్కువఋణము తీయవలెననియు ఇచ్చునయెడల, రేపు సాయంత్రమునకు మీరే రు 5000 రూప్యములు వైకొని మాయొద్దకి పరిగెత్తుకొని వచ్చునట్లు చేయు వివిధాయుధములు మాకడనున్నవనియు ఏ విధముచే నై సజ మిమ్ములను దండించి, రుణముతీసి కొనగలవనియు, మొదలగు కొన్ని బెదిరింపులు బెదిరించి గ్రామాధికారుల నిందించుటయేకాక రైతులలో కొందరిని మాటలచే నవమానపరచియు మొదలగు చర్యలు మేజిస్ట్రేటును, రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరును జరిపిరి. ఈ అధికారులు రైతులమీదచూపిన యాగ్రహమును, వారియెడల చూపిన నిరాదరణయు, యధికారుల వాక్యరత్నములనుజూడ మాకు మిక్కిలి విచారకరముగా నున్నది. అధికారుల పంటల లెంతయుక్తియుక్తముగను, సమంజసముగను, వ్యాయముగను నున్నవో చదువరులే గ్రహితురుగాక! మేజిస్ట్రేటు తమ ప్రారంభోప వ్యాసమున కెప్పుడు, ఇది బలవంతముగాదనియు తమకు తోచిన విధము సహాయము చేయవచ్చుననియు, ఇది నిర్బంధముగాదని జెప్పెను తుదకు ఇట్లు వీరు దీనలగు రైతులను బెదిరించుటయు తక్కువ రుణపత్రములను కొనెదమనివారిని నవమాన పరచుటయుచూడ వీరు తమ నిరంకుశాధికారమును రైతులపై చెలాయించుటకు మేము మిక్కిలి విచారించుచున్నాము. ప్రజలు కష్టములను భయించుచు గూర్చి అధికారులకు విన్నవించు కొన గూడదట. ప్రజల మొరలను వినుటకు వారు రాలేదట. వీరికష్టములను దొరతనమువారు నివారించ జాలరట. ధనము లేనియెడల యెక్కువ వడ్డీవైనను దెచ్చి ధనమును గ్రుచ్చురింపవలయునట. తినుటకు లేకపోయిన ఉపవాసములనుండవలయునట. ఋణమిచ్చునలది రాబడిపన్నుల నెక్కువగా కట్టెదరట. ఇవి యంతవ్యాయముగా నున్నవో మాకు జోధపదమన్నది. ప్రజల కష్టసుఖములను దొరతనమువారికి దెలుపుకొనగూడదా! పాలకులు వననివో ఇంకెవ్వరు విందురు? నింకెవ్వరాలకింతురు? ప్రస్తుతము సామ్రాజ్యము విషమవస్థయందు జిక్కికొన్న మాటనిశ్చయమే. ప్రస్తుతమువారు శ్రమపడుచున్నమాట నిశ్చయమే. వారికింక ద్రవ్యావసరముచే చుట నడిగినప్పుడు మనమువారికి మనకే క్షింపించిన సహాయము మెనస్సీ మనకృతజ్ఞతనుజూపుట మనవిదియే. ఇందుకు మాయాజేపణ ఎంతమాత్రమునలేదు. కాని, దొరతనమువారి కంటె పెక్కున కష్టములంబడుచు ప్రాగుటకు గంజసయితము లేక పంటలు సాదైపోయినను దొరతనమువారికి చెల్లింపవలసిన పన్నులను మాత్రము సకువుల సమ్మియైనను నిచ్చుచున్న యమా యకులగు, మాకర్షక సోదరుల ఇసుకులగుగూర్చి గూడ కొంచెమైనను విచారించవలదా? పాలకులు ప్రజల మొరలనువినుగూడదని నిశ్చయించుకొని యున్నారో అధికారుల విధమున యుద్ధ రుణము నిమిత్తము రైతులను బెదిరించుటయు పన్నుల నెక్కువ కట్టెదమని చెప్పుటయు వారి నిరంకుశమును జెప్పకయే చెప్పుచున్నవి. ఇట్లు ప్రజలను నిందించి నిష్పంధముగా ద్రవ్యము సేకరించుట ఇది దొరతనమువారి యుద్దేశమో యుద్ధోగుల నిరంకుశమో లేక, రైతుల ప్రార్థనమో మేము గ్రహింప లేకున్నాము. ఇట్లు బలవంతముగా ద్రవ్యము వనములచేయుట వారిపై అధికారుల యుక్తరచేమో ఆంధ్ర నాయకులను, పత్రికాధికతులను దొరతనమువారును, పరిజలకు తెలియ జేయుదురు గాకయని కోరుచున్నాడను — "పురవాసి"

హుగ్లి జిల్లాలో సమాజోపాఖ్యు గ్రామమున నిష్పంధావాసమున నుంచబడిన సతీశ చంద్రవాసుగారు నిష్పంధావాసపు నిబంధనలను అతిక్రమించెనను అధికారమువై మిడ్డు పూరు ప్రత్యేక విచారక సంఘమువారు విచారించి కోర్టులేమగఱకు కారాగృహవాసమునకు 50 రూపల జాల్మావాస విధించిరి. ఆతడు మేసెల 3-క తేదీని నిష్పంధావాస స్థానమున నుండి పొందెనై రైలు ప్రేమనుగొద్ద కనబడెనట.

ప్రత్యేక దేశీయ సహజన సభాధ్యక్షుడు:—జాంబాయి లోజరుగు నీవహసభ కధ్యక్షుల వహింపజాలని సహాయుదా బాదు రాజా సాహేబుగారు నిధారణముగ జాంబాయిలోని మిత్రులలో మొకరికినాసిరని తెలియుచున్నది. ఈవెల 25వ తేదీ సాయంత్రము జాంబాయిగరమున స్వాగత సంఘసభ జరిగినది. కార్యనిర్వాహక సంఘ మేర్పరపబడినది. కార్యదర్శుల నియామకము స్థిరపరప బడినది.

ధర్మవరములోని క్రిక్రియాశక్తి యుజ్జేయరు ధర్మగ్రంథాయ తనమునకు సాయుధుర్తి బయటరెడ్డిగారు స్వంతభవనమును నిర్మించి యిచ్చునట్లు చుహావివ్యాస పురస్కరముగ నెలవిచ్చి వారి నిరుపమాన త్యాగశీలతను వెల్లడించెదట. డి.పి. వేంకటరెడ్డిగారు రు 25-0-0లు విరాళముగా నొసంగె గూడించెదట.

మదను రాఅండునదరమరాటా రైల్వే కంపెని, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)
నోటీసు (1263)

మొదటి దిరఖాస్తుదార్లకు ఈయబడిన సర్టిఫికేట్ల సంఖ్యను బట్టి ఇకముందు తెలుపువరకు రాయపురమునుండి నైరృతి రైలుమార్గము మీద నుజోలారేట్టమీదుగా దక్షిణ ఇండియా రైల్వే మార్గముగాను సామాన్యసరకుల వ్యాపారము జరుగదు.

మరల తెలుపువరకు వాల్తేరు బెజవాడజిల్లాల నుండి మద్రాసు రైలుమార్గమునకు సామాన్య సరకుల వ్యాపారమును జరుగదు.

వాతావరణస్థితి

1918 సం. మార్చి 26-వ తేదీ శుక్రవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మే 24 గంటలలో అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	మే 24 గంటలలో అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత	మే 24 గంటలలో సగటు ఉష్ణోగ్రత	మే 24 గంటలలో సగటు వర్షపాతము	మే 24 గంటలలో సగటు తేలికపాదము
గోపాలపూరు	92.5	82.8	...	13.58	14.52
వాల్తేరు	100.0	79.9	0.05	8.83	11.51
కాకినాడ	95.2	79.6	...	10.06	11.76
బందరు	96.2	79.1	0.05	8.05	11.61
గుంటూరు	100.2	72.5	0.63	7.28	11.49
నెల్లూరు	104.3	82.2	...	4.33	4.70
రుద్రాను	100.4	77.6	0.09	8.25	6.46
హైదరాబాదు	85.9	77.8	...	5.04	11.92
అనంతపురము	97.9	75.8	...	4.10	6.41
బళ్లారి	98.3	74.0	...	2.47	6.80
కర్నూలు	97.8	79.6	...	5.08	8.96
కడప	103.0	81.3	0.21	2.27	8.25
తెంగుళూరు	89.2	67.8	0.08	11.81	11.89
తెల్లూరు	96.5	76.4	0.84	6.87	10.04
సేలము	95.8	74.7	...	8.73	12.88
కోయంబుత్తూరు	93.6	70.7	0.04	4.98	6.88

అభారతపుట ప్రభాగమునందు వాయుభాగము త్వరితముగ తగ్గుచున్నది. వాయుభాగమునం దిటీవల కలిగిన అనవసరస్థితి కుపాహగపరిణమించుచున్నది. వాయుభాగముద్వీపకల్పపు ఈ కాన్యభాగము నందు కొద్దిగ తగ్గినది. వాయు తరంగ మార్గము కొద్దిగ ఉన్నతముగ నున్నది. దక్షిణ సభ్యమండ్రమండ్రములందు వాయువు పడచుటి — వాయువ్య ముఖముగ వీచుచున్నది. స్థానిక తుపానువలన వాయువు సంకులముగ నున్నది. మధ్యమార్గము మామూలు కంటె తక్కువగాని అందలి మాయులు క్రమముగ లేవు. ప గ టి వే డి అధికము గ నే క ల దు. కడపయందు నిన్ను వేడి 103 డిగ్రీలు. కర్ణాటకనుమందు రాత్రి నేడు మామూలుకంటె తక్కువ. చెన్నపురి తీరమునందును దక్షిణమునందు వాయువునందు అగ్రాగత మామూలుకంటె అధికముగ కలదు. తేకాంతి వ్యామలందు దది తక్కువ మయ్యులు దిట్టముగ పట్టుచున్నది. చెన్నపురికి దక్షిణమునందు చాల జల్లులు పడినవి. కడపయందు పావు గుక్కినర్షముపడినది.

వాల్తేరుయందు స్థానిక తుపాను వ్యాపించుచున్నది. అభారతపు ఊత్తరభాగమునందు తుపానోకటి ఆగ్రహమునున్నది.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Western Front

The American Communique.

LONDON, July 25.—5-10 P. M.

The American communique says:—Between the Ourcq and the Marne local combats resulted in further forcing back enemy's lines. Enemy's positions northward of Jaulgonne were penetrated to a depth of between one and two miles.

LONDON, July 24.

Reuter's correspondent at French headquarters wiring this afternoon says: The British resumed operations this morning and further advanced in woods surrounding Vigny. A considerable pocket of thickly wooded ground has thus been taken from enemy possession of which is of considerable importance. Meanwhile the French continue to press with unabated vigour on the western side of the German salient.

German Counter-Attacks Smashed.

LONDON, July 24.—4-45 P. M.

A French communique says:—The night was characterised by great artillery fire between the Marne and the Aisne in Bois-de-Courton and Bois-de-Ron. The Germans counter-attacked at nine last evening in the region of Vigny, but our troops smashed up all assaults, and maintained their positions intact. The situation was uneventful on the remainder of the front.

Allied Attacks Continue.

Latest Advance and Captures.

LONDON, July 25.—2-30 A. M.

A French communique says:—Between the Ourcq and the Marne our attacks were renewed in the morning and continued successfully throughout the day. We hold on the left Amentières and Chatelet Wood beyond which we have reached and occupied Brecy. The French and Americans in the Centre advanced over three kilometres at certain points. Desperate fighting occurred in the region of Epides and Trigny. The Germans recaptured Epides on Tuesday evening, but an American counter-attack reconquered it. We advanced our line north of both villages beyond Courpail. We are advancing our right in the forest of Fere, north of Charleville and Jaulgonne. Further east we have enlarged the bridgehead at Treloup, and captured the southern part of the Forest of Raset. We captured in this sector five 5 inch guns, fifty machine guns and much material. There was intermittent artillery activity between the Marne and Rheims. In Tuesday's fighting in which we captured Rheims Wood, south of Courmay, we took several hundred prisoners.

The Captures North of Montdidier.

The total number of prisoners taken in the region of Mainz, Rameval, and Sauvillers, north of Montdidier, on Tuesday is 1,850, including fifty-two officers of whom four are colonels. The booty includes four field guns, forty-five trench mortars, and three hundred machine guns.

British Part in the Battle.

Highlanders' Splendid Work.

LONDON, July 23.

Reuter's special correspondent at the French headquarters wiring at eight this morning says: Some of the hottest fighting on the whole battlefield is now being done by a new British front strike the Arde in Montagne-de-Reims. The British arrived at a point of concentration south of the Marne on the 17th and attacked on the morning of the 20th on a five mile front between the southern edge of Courton Wood and the village of Ste Euphrasie. They were opposed by four German divisions, the 86th, 103rd, 123rd, and the 22nd, which had been engaged since the 15th and which had suffered most heavily in an attempt to pierce the Italian front with a view to reaching the Marne and joining the French positions at Montagne-de-Reims. The 123rd Division suffered most heavily and were replaced by the 50th, which had orders to hold on at all costs. The highlanders attacking south of the Arde against Courton Wood fought their way two miles across the wood and established themselves on the western corner. We reoccupied on the 21st Montfau, taking Ste Euphrasie and Eudilly. Yesterday we re-attacked south of the Arde, the Highlanders capturing 200 Germans. On the night of the 21st to 22nd our positions were most heavily bombarded. We renewed our attack and advanced our line in spite of the enemy's fighting with desperate tenacity. We are now on new and difficult ground.

The Smile of Victory.

Enemy Hurrying from Marne Salients.

LONDON, July 24.

Reuter's correspondent at the American headquarters, telegraphing on Tuesday afternoon says:—There has been no cracking to-day in the triangle of battle, the base of which stretches from Sedan to Rheims. The Germans are fighting desperately to escape General Foch's pressure and prevent the Allies from capturing strategic points like Sedan and Fere-Tardencis. In the southernmost angle, where the French and Americans are closing in, the fighting is confused, irregular and increasing. But on the enemy's part it is a succession of rear-guard actions fought by groups of men having only natural cover, helped by an occasional shell hole. For heavy guns are not used much from their ignorance of the rapidly shifting line. The Americans are using almost wholly rifles and automatics which are most effective. It must not be imagined that the enemy is attempting to prolong his stay in the pocket. He is continuing to make the best speed possible from it. He is a good deal further out of it than is imagined, and his resistance is limited to the sheer demands of safety. The weather to-day has been the most disagreeable for weeks, but the scene is cheerful

in comparison to a few weeks ago when trenches were being hurriedly dug to arrest the German advance. Now, where enemy snipers once held the river, great guns are crossing on swaying pontoons, and along roads where there was once stagnation, everything is moving joyously forward. On all faces there is the exultant smile of victory.

The Present Situation.

Latest Allied Successes Described.

LONDON, July 24.

Reuter's correspondent at French headquarters, telegraphing at 10-30 on Tuesday evening, says:—The German resistance to-day has been very stubborn. Fighting was persistent on almost the whole front between the Marne and the Aisne and between the Marne and Vigny, which village, with the woods to eastward, was captured by the British. Two British divisions in the Arde sector have been engaged in a desperate offensive battle for four days. In consequence of the advances scored by the Allies in heavy attacks, the line to-night runs roughly along the railway from Nanteuil to Chateau-Tierry. German artillery fire has been very severe on both sides of the Ourcq. Their front is stuffed with machine-gun nests. There was fierce fighting between Americans and Germans on the crests north of the Marne. Speaking generally, the French and American bridgeheads north of the river were steadily enlarged during the day. We advanced two miles in the region of Charleville and Mont St. Pere, capturing a number of fortified farms. Fires were visible during the night at several points behind the enemy's front, due to Germans burning stores or to depots being set on fire by our guns. It is known that the enemy has engaged sixty or seventy divisions since the 15th July. A careful estimate reckons the total German casualties in killed, wounded and prisoners at 180,000.

Masses of Allied Tanks.

LONDON, July 24.

AMSTERDAM.—The "Frankfurter Zeitung's" war correspondent says:—Enemy tanks have never attacked in such masses. German guns smashed dozens, but they forced a road for the infantry.

Montdidier Front Success.

Important Results.

LONDON, July 24.

French experts point out that the French north of Montdidier now control all the roads to the Aisne Plateau, between the Aisne and Noye valleys, also heavy artillery placed in the three captured villages protects the railway to Aisne along the Noye valley from bombardment.

Hostile Artillery Busy.

LONDON, July 24.—10-5 P. M.

In to-night's communique F. M. Sir Douglas Haig says: There was considerable artillery activity this morning in the Ypres sector. Little flying was possible on the 23rd owing to wind and rain.

Enemy's Position Becomes Untenable

LONDON, July 25.

Reuter's correspondent at the French headquarters telegraphing on the twenty fourth midnight says:—Enemy's position in the salient south of the Aisne has become untenable. On the western side he is fighting still retreating, the battle depending on machine-guns in advantageous positions to hold up our advance while he gets away the material. Very little enemy artillery is left in this front. Fere-Tardencis is about the centre of the salient and an advance of a few kilometres, such as we have made today would enable us to sweep back with our long range artillery the whole of the remaining area to the east front on which the Germans are engaged with the British and French between Vigny and the Marne. A rare and large haul of prisoners made in a few hours is significant of the feeble quality of the troops with which the enemy is obliged to hold sectors where he does not expect attack. Half of his shock divisions have been shot to pieces between Sedan and Mont-Demours and divisions holding the other sectors which have been systematically drained of their best men for storm units are no match for the French infantry.

LONDON, July 25. 1 P. M.

In this afternoon communique Marshal Haig says:—Early in the night the enemy entered one of our posts southward of Villers-Bretonneux but immediately a counter-attack ejected him. We repulsed a raiding party northward of Somme. We slightly advanced our line during the night southward of Reims and Wood, Hebuterne sector, taking a few prisoners and six machine-guns.

LONDON, July 25. 4-15 P. M.

The French communique says:—We took thirty prisoners in the south of Montdidier. On the north bank of the Marne enemy during night made a powerful counter-attack in the region of Dormans and occupied a small wood of five hundred metres north of Treloup and the village of Chassins both of which our counter-offensive speedily recovered. There was violent artillery fire south of Ourcq and in the region west of the Rheims.

LONDON, July 25.

Reuter's correspondent at French headquarters wiring at midnight says:—French are now within three miles of Fere-Tardencis meeting point of eight roads and centre of German communication in this region. The town whole day is being heavily shelled and bombed by air squadrons.

LONDON, July 25.

Hitherto sixty-four German divisions have been engaged in the Marne battle representing nearly one-third of the available German army. All groups of German divisions from Elberfeld to Alsace have been drawn upon, but Prince Rupprecht still has plenty of Reserve divisions. Enemy however seems to have reached what might be called the downward curve of his manpower. His numbers much below strength and this applies also to Prince Rupprecht's army and possibly explains why Prince Rupprecht does not seem inclined to take the offensive. German battalions are likely to remain at this low level until September unless boys who have not yet been used previously are utilised.

Italian Front

ALBANIAN OPERATIONS.

Extent of Allies Gains.

LONDON, July 24.—11-55 P. M.

A French Eastern Communique says:—Operations in Albania have resulted in the occupation of the whole mountainous region dominating the right side of the valley of the Devoll. We have taken villages above the junction of the Malta on the left bank. 642 prisoners were taken on the 21st and 22nd. Our losses were very small. Operations in Albania in the last two months, which have been carried out with much smaller effectives than the enemy's have been a complete success. Our troops have fought sometimes in snow, and sometimes in the broiling sun.

Allied Air Activity.

Austrian Ports Bombed.

LONDON, July 24.

ROME.—An Admiralty communique says:—Italian and British naval units continue their activities in the Adriatic. Military works and anchorage at Cattaro and Antivari were again bombed on July 21st, with visibly good results.

Great Britain

General Military Situation.

General Smuts' Views.

LONDON, July 24.

Speaking in London General Smuts referring to the General military situation said:—It was most interesting and hopeful. We were not entitled to cherish extravagant anticipations, but we had sufficient grounds after the happenings of the last two months for cheerfulness and gratitude, (applause). When they thought of anxieties of March, April and May what an enormous, almost providential, change had come about. The great German offensive of Somme, Lis and Aisne had ended in tremendous collapse. (Cheers). We had been looking forward to an offensive which was to paralyse our armies finally leading 'inter alia' to the capture of Paris and the end of war. Well, the great blow had come and what had happened on the Marne the tide had been turned as it had been in 1914, but perhaps in a more significant sense. (Cheers).

We hope and trust this time that the tide has turned finally and conclusively (cheers.)

Gaps in Allied armies due to defection of Russian have, been made up with much sterner stuff from the United States. (Cheers). They are pouring across the Atlantic at a rate of more than a quarter of a million a month and it will not be so long before the American Army in France will be as large as the British and the French combined. (Loud cheers.) When it is remembered that Germany at the height of her power, before Americans came in, could not strike this paralyzing blow what will be her position when America's new and incomparable army is full on the scene? We can be confident as regards the end, be it far or near, it is as sure as the rising sun to-morrow. (Loud cheers.)

Referring to the political situation in South Africa General Smuts said: Elements which made for unity and strength were far stronger than sporadic influences working in the direction of division. (Cheers) What our valour has achieved in this war I hope our statesmanship will retain after peace. (Cheers.)

South Africa's boundaries are not going to remain where they were. It is South Africa's strongest wish in the interests of the Empire and the whole of South Africa that German South-West Africa shall remain part of our territory. (Loud cheers). And I look forward to the day which I hope is not distant when Rhodesia also will come within the Union. Then our territories will stretch to Zambesi and Limpopo Rivers and in that great territory a great heritage will be established for future generations.

Speaking on the reconstruction problems General Smuts said: From the present struggle would emerge a new world in which new methods and greater organisation would be necessary than in the past. But he desired to sound a note of warning concerning the importance of not submitting too much to Government control, (cheers) or government agencies. Bureaucratic administration generally had been fatal to industry and commerce in the past and there was no reason to think it would be any different in the future. (hear hear). The vast fabric of British commerce had been built up by private enterprise and resources and if they wished to rise to greater heights he advised them not to allow that initiative to pass out of their hands. (hear hear). The true function of Government was not so much control of trade as opening up and strengthening of Empire's great trade communications. This Empire was scattered not compact and depended upon its communications. He hoped one result of the war would be that the Empire's strategic communications would be safeguarded for ever. Regarding trade communications let them see that raw products were brought at cheaper rates to great centres of industry (hear hear), not so much by erecting a Chinese wall as by opening up more channels and more windows. Would the Empire recover the shock of the war? (Cheers). The war had revealed the enormous effects of long distances let them remove these distances and help transportation with Government money and advice.

Exchange of War Prisoners

Scope of Anglo-German Agreement.

LONDON, July 24.

In the House of Lords, Lord Newton, replying to Lord Devonport, said that the Anglo-German agreement as regards war prisoners was very far reaching. It involved the exchange of a very large number of combatants and the repatriation of all civilians so wishing. The agree-

ment also deals with the relief and treatment of prisoners. Speedy ratification was difficult as there were points requiring much consideration and reservations on the part of Germany might occasion delay, but the British were doing their utmost to expedite ratification.

Turkey's Attitude.

Lord Newton doubted whether Turkey had taken steps to obtain safeguards from Germany and Austria. Lord Newton induced the leading German delegate at the Hague to promise to take the matter up on his return to Berlin. The Cabinet were prepared to make further proposals, but the prospects of Turkey agreeing to a total exchange seemed improbable. Bulgaria was quite ready for an agreement similar to the Anglo-German agreement.

Turkey and War Prisoners.

LONDON, July 24. Lord Newton further said:—As regards war prisoners in Turkey the position was more difficult than with Germany. Turkey did not know its own mind and did not wish for any exchange. No means had been neglected to reach an agreement with Turkey, but we had been rather unsuccessful. The same Conference had led to an improvement in the treatment of war prisoners. The reason why parcels of food had not reached Turkey was that Austria had stopped them. We have now stopped parcels from Austria to Austrian prisoners here, hoping thereby to improve the position of prisoners in Turkey. Government wished to despatch a ship with Turkish prisoners sending by it food and clothing for British prisoners. But the ship's safety must be guaranteed.

Inter-Imperial Trade.

Imperial Preference Approved.

LONDON, July 24. Mr. Walter Long in a speech in London announced that the War Cabinet approved the scheme of Imperial Preference, formulated by the Committee of the Cabinet, which was considering the question of inter-imperial trade.

Government and a Real Victory.

Mr. Walter Long, in his speech regarding Imperial Preference, said he believed the whole Empire would approve the scheme. The committee had dealt with the question of securing raw materials for the Empire in its first instance, and a whole series of reports on the matter had been approved by the War Conference and War Cabinet. The Government were losing no time in seeing to it that the Allies' Victory should be a real victory, not only giving peace to the world, but giving a lead which other countries will gladly follow, and which would enable us to develop the Empire along lines leading to prosperity for ourselves and for our co-operators. (Applause.)

U. Boat Menace Disappearing.

Some Remarkable Figures.

LONDON, July 24. A conclusive proof of the diminution of the U. boat menace is afforded by the Admiralty's latest statement of losses of merchant tonnage. This reveals that the total losses of the world's merchantmen for the month of June were 275,269 gross tons, comprising 161,062 British and 114,207 allies and neutral. These figures show a monthly drop in the world's sinking of 81,905 tons compared with May, 37,786 compared with April, and 125,834 compared with March, all of this year, while compared with the month of June last year the world's drop is 137,032. The purely British drops are 64,627 compared with May, 67,005 compared with April, and 63,601 compared with March of this year, and 271,333 compared with June of last year. The losses in the world's tonnage, including risk, are lower for the month of June 1918, than in any month since September 1916. Comparing the quarterly periods the losses for three months ending in June are lower than in any quarter since the third quarter of 1916. Sailing exceeds the higher level of recent months. The total sailing for the quarter ending June 30th amounted to 7,430,836 gross tons, being considerably higher than the sailings of the two preceding quarters.

THE MURMAN AGREEMENT.

Mr. Balfour Uninformed.

LONDON, July 24. In the House of Commons, replying to Mr. King, Mr. Balfour said, he had no information regarding the Murman agreement cable of July 23rd. Telegraphic communication with British officials on the Murman coast and with Russia generally was very difficult.

Mourning for the Tsar.

LONDON, July 25. The King has ordered the Court to observe four weeks mourning for the Ex-Tsar.

I. A. Officers Honoured.

LONDON, July 21. The "Gazette" announces that Military Crosses have been awarded to the following officers of the Indian Army:—

CAPT. L. M. HANDLEY—During an action he recovered and carried to the rear a mortally wounded non-commissioned officer, and later displayed exceptional coolness and skill while withdrawing troops before a superior enemy infantry.

LIEUT. H. N. IRWAN—During a raid he led his men with great dash and intrepidity and bombed along the enemy's support trench, personally capturing two Germans.

Memorial Service for the Late Tsar.

LONDON, July 25. The King and Queen, Queen Alexandra, the Duke of Cornwall and Grand-Duke George of Russia attended a memorial service for the late Tsar at the Russian Church in London.

LONDON, July 25. The Swedish Socialist leader Branting has arrived in England from France.

France

Army Discipline Bill.

Stringent Measures.

LONDON, July 24. PARIS:—A most stringent Army Discipline Bill has been introduced in the Chamber. The Bill provides 'inter alia' for deprivation of rank and two to five years imprisonment in the case of General officers guilty of grave mistakes. The Bill is not retrospective.

America

Honduras Declares War.

LONDON, July 22. WASHINGTON:—Honduras has declared war against Germany.

Russia

Bolsheviks Mobilising Forces.

Hunger Revolutions Begun.

LONDON, July 24. AMSTERDAM:—A telegram from Moscow states that a general mobilisation was begun on the 17th July. The Czech-Slovaks continue to advance to astride the railway between Ekaterinburg and Tcheliabinsk. Soviet troops are near Ennsbrunne on the western Ural. The Soviets have abandoned Orenburg, carrying off all valuables. A new government has been formed there under General Dutoff. A hunger revolution has broken out in Uglich, Lublin, Vijnisk, and Jaroslavl.

Siberia Asks for Help.

Bolshevik and Enemy Forces Entrenching.

LONDON, July 24. VLADIVOSTOK:—The Provincial Government has requested the Allies to afford joint military action. Two thousand Germans and Magyars, and a thousand Red Guards opposing the Czechs, are strongly entrenched on the Ussuri River, while a further 4,500 former war prisoners and 8,000 Bolsheviks with forty-three guns are fortifying positions south of Khabarovsk.

Japan's Decision.

TOKIO:—The Privy Council presided over by the Emperor has passed the Government agreement regarding Siberia. Particulars are unknown.

Terrorism in Moscow.

Two Hundred Socialists Shot.

LONDON, July 24. AMSTERDAM:—M. Tchitcherine has informed the German "charge d'affaires" at Moscow that up to 19th July over two hundred left social revolutionaries, who were implicated in the murder of Count Mirbach, had been shot.

Germany's New Ambassador.

LONDON, July 24. AMSTERDAM:—A Berlin telegram states that Herr Helfferich has been appointed diplomatic representative in Moscow.

Central Powers

LONDON, July 25. AMSTERDAM:—Baron Hussarsk Von Heinlein, Minister of Education, has been appointed Premier of Austria.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Calcutta

Sales of War Bonds.

CALCUTTA, July 25. The sales of war bonds at Banks and Government offices up to the 25th July 1918 amount to Rs. 21,63,33,600 and are distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	9,64,78,900
Bombay	5,79,68,300
United Provinces	1,44,80,400
Madras	1,34,94,100
Punjab	1,27,18,500
Burma	63,39,900
Central Provinces	26,18,900
Bihar and Orissa	25,79,800
Assam	3,37,800
Minor Administrations	63,17,000
H. E. H. the Nizam of Hyderabad	50,00,000

The Influenza in Calcutta.

Causes Between 300 and 400 Deaths.

CALCUTTA, July 23. At to day's meeting of the general committee of the Calcutta Corporation the Health Officer made the following statement:—I regret to have to report that the epidemic of influenza has caused a marked rise in the death rate which has suddenly risen from 31.3 per mile during the week ending July 13th to 52.9 per mile during the week ending July 20th. The actual number of deaths

recorded were 541 and 913 respectively. Nothing approaching these figures has been recorded since 1915 when 619 deaths occurred during the week ending March 20th equivalent to a death rate of 47.8 per mile. At that time both small pox and cholera epidemic were raging. A careful scrutiny of the medical reports show that the epidemic appears to have caused directly and indirectly between 300 and 400 deaths. The epidemic is still continuing in all parts of the city, but there are indications that it had reached its height and is now subsiding.

Recruiting in Bengal.

CALCUTTA, July 25. A large number of recruits have been going from Chittagong to join the Bengal Regiment. Up to the 20th of this month 44 young men have been medically passed and have left Chittagong to join the regiment.

Violation of Internment Order.

CALCUTTA, July 25. The Madras Special Tribunal disposed of a case in which a detainee, Srinivas Chunder Das, was charged with having violated the internment order. The accused was an inhabitant of Chittagong and was interned in the village of Namajog in Hooghly district. It was alleged that on the afternoon of the 3rd May the detainee was found near a playground adjoining the Pandua railway station and beyond the limits of his place of detention. The Court found the accused guilty and sentenced him to imprisonment till the rising of the Court and fined him fifty rupees.

Bombay

Bombay, Moderate Leaders' Manifesto.

Reforms Accepted-Suggestions Made.

BOMBAY, July 25. Nine moderate leaders including Sir Dinshaw Wacha, Mr. Chimanlal Setalvad, Sir Narayan Chaudharkar have issued a lengthy manifesto examining in detail the Chelmsford Montagu scheme of reforms in the course of which they say that the proposed scheme forms a complicated structure capable of improvement in some particulars especially at the top, but is nevertheless a progressive measure. The reforms are calculated to make the provinces of British India reach the goal of complete responsible Government. They think that the criticisms so far expressed ignore the qualifying phrases of the declaration of the 20th August. Dealing with the Congress League scheme, they say it must be confessed that the Congress League Scheme entirely lacked the elements or beginnings of Responsible Government. Many of the demands which the leaders of the Congress have pressed on the attention of the government are however embodied in the proposals and that constitutes a distinct advance on the present conditions. Two committees are to be appointed forthwith from England. A good deal will depend upon their recommendations and we trust that these recommendations will be carried out in a liberal spirit. The list of transferred subjects appended is a large one and comprises many important subjects and constitutes a substantial instalment at the start. Within a short period of six years from the time the reformed councils come into existence it would be possible for them to obtain full responsible government in regard to the transferred subjects. Complete attainment of Responsible Government in any province will depend upon the capacity public spirit, political judgment and sense of duty of the elected representatives. There are a series of safeguards which they think well devised to prevent extravagant allotments for reserved subjects. Periodic enquiry with its potentialities and terrors will act as a check both on the Governor-in-Council and on the Legislative Councils. They think that those who criticise the financial provision of the scheme fail to realize that their countrymen stand to gain by provincial taxation being in the hands of their own Ministers. Even during the transitional period there will be an effective control by the legislation of the provincial finance. The authors of the report have made no secret of the inevitable effect of their proposals on the number of Europeans on provincial services. The grand committee will serve also as a constitutional safeguard against arbitrary exercise of authority by the Governor-in-Council. The whole scheme is a carefully and sympathetically devised plan to enable the elects of the people by their capacity and wisdom to secure responsible government in a short period after the first ten years of the reformed council as the records of work of these bodies may justify. Referring to the Government of India the signatories are unable to speak in the terms of mere approbation. They think the Indian element in the Imperial Executive Council should be one half. Whatever their objection to Council of State in principle they acknowledge that the elected therein is an improvement over the present Legislative Council, yet if the Council of State is to remain, half its total strength should be elected, but they hope the idea of planting this thorny tree in India will be given up. There will be in other matters an advance in some respects in all other respects of great importance the matters remain in status quo. They propose an advisory board of elected and nominated members to confer with the Finance member before the submission of the budget. The non-official voice must be heard before the preparation of the budget. No bill reconstituting Government of India can be satisfactory, if it contains no provision of India being granted fiscal freedom on terms of equality with the colonies. Proposals in regard to the Government of India are excessively cautious and liberal. They are based on the formula of soundness of which the signatories venture to question. The Government of India is apparently to remain without the aid of responsible government introduced in its system. This will lead to rigidity and unprogressiveness at the centre. The Legislative Assembly of India would then be very uninteresting. The scheme retains the characteristics of the Morley-Minto model viz criticism unbacked by responsibility. The process should be simultaneous in the provinces and at the centre. Introduction of a second Chamber is highly undesirable. It is a discredited device which will lead to heart irritation and bad blood, imperiling the constitution itself. They would suggest instead the adoption of the plan of the Grand Committee proposed for the provinces. If the principal alterations are adopted the scheme would be

more symmetrical and more acceptable. On the whole the proposals, says the manifesto, are elowed with great forethought and conceived in a spirit of genuine sympathy with Indian political aspirations for which the distinguished authors are entitled to the country's gratitude.

The Rajah of Mahammadabad, Refuses Presidency of the Congress.

BOMBAY, July 25.

It is understood that the Rajah of Mahammadabad has telegraphed to a friend in Bombay definitely expressing his inability to accept the presidency of the special session of the Indian National Congress to be held in Bombay next month.

Congress Reception Committee Meets.

BOMBAY, July 25.

At a meeting of the Reception Committee of the special Congress held this evening an executive committee was appointed for carrying out the work of the special session and the appointment of secretaries was confirmed.

Mails Believed Lost.

KARACHI, July 25.

The "Daily Gazette" understands that the mails from London of the 19th and 26th June have been lost at sea.

THE INDIAN REFORMS. Prof. Kale's Views.

POONA, July 25.

In his article in the "Servant of India" Prof. V. G. Kale of the Fergusson College says:—We must make it clear to the British public and the Cabinet that unless a considerable measure of popular control is provided in the Central Government the scheme, as a whole will not be accepted by the country and there is no reason why the leader should shrink this duty. The apprehensions that such a suggestion will wreck the scheme are groundless. We should urge that at least in the advanced provinces the reserved services should be very few and that the power of provincial taxation should be real and full. With these reservations Mr. Kale is prepared to accept the scheme relating to the Government of the provinces and pleads for drastic changes in the constitution of the Central Government. He is, however, of opinion that the rejection of the scheme in toto will be more than amply.

Punjab

Punjab Opinion the Reforms.

26, July 1918.

An important and well attended meeting of the Council of the Punjab Provincial Muslim League was held at the house of the Hon. K. B. Mian Fazl-i-Husain, M. A. Bar-at-law on Saturday the 20th instant at 6 p.m. The Montagu Chelmsford scheme of Indian Reforms formed the subject of discussion. After most careful and protracted deliberation lasting for two days, the following discussions were unanimously arrived at:—

Reice Appendix I of the Reform Report.

Parliament and the Indian Office.

1-4. It was decided that the proposal to transfer the salary of the Secretary of State for India to the Home estimates be accepted. The proposal about the House of Commons being asked to appoint a Select Committee for Indian affairs was likewise endorsed. The proposition about modifying the control of Parliament and the Secretary of State was viewed with apprehension on the ground that even as regards transferred subjects no real devolution of power from the bureaucracy into the hands of the people has taken place, while the autocratic power of the local governments have been largely increased under the new scheme. People have been in the habit of looking up to Parliament and the Secretary of State as a sort of final court of appeal from the orders of the Executive in India, and this safeguard should not be removed until such time as full Responsible Government in all Departments is given to the people. As regards the council of India it was decided to ask for its abolition, but in case it was decided to retain it, to urge that the majority of its members should consist of the elected representative of the people.

The Government of India.

5. The proposition enunciated by the drafters of the Report that the Government of India should preserve indisputable authority on matters adjudged by it to be essential in the discharge of its responsibilities for peace, order and good government, contains on its surface an axiomatic truth, but the people for whose benefit peace order and good government are presumably to exist feel that they should no longer remain absolved of all responsibilities in the matter, and it is here that the report is disappointing.

6. The proposal to establish a Privy Council for India is not accepted. In the opinion of the Council it is necessary to associate the people through their chosen representatives in all matters relating to administration. To confer a life status on men nominated by government in a rising country like India undergoing constant and rapid changes is inadvisable.

The Executive.

7. The increase of the Indian element in the Governor-General's Executive Council by one is hardly adequate. There is no reason to believe that competent Indians are not forthcoming to help the Governor-General as Members of his Executive Council. If that is so, the number of Indian members of the Council should not be less than half.

8-9. The proposal to abolish the present statutory maximum and the statutory qualification for seats is accepted. So is the appointment of the members of the Legislature to a position analogous to that of Parliamentary Under Secretaries in Great Britain, but such under Secretaries should be appointed out of the elected Indian Members of the Legislature.

The Legislature.

10-11. The proposal to have a Council of State as a final Legislative authority is unacceptable, though it is conceded that for the present the Government of India should not be subject to the legislature to the same extent as in the Provinces, in other words, the Council is prepared to see for some time a Government of India not wholly responsible to the Legislature. In any case, the constitution of the Council of State as suggested in para 277 of the Report is untenable. The regulations prescribing qualifications for Membership of the Council of State should pay special regard to educational qualifications and such regulations should be published for criticism before being made final.

12. The constitution of the Legislative Assembly as proposed in the Report is accepted. Instead of Governor-General nominating its President, there should be the "Speaker" elected by the Members themselves.

13. Official Members of the Council of State may be eligible for nomination to the Legislative Assembly.

14. The provision giving the Governor-General power to dissolve the Council or the Assembly is a retrograde one and cannot in any sense be considered to be an improvement.

15. The Council of State, should it be decided to have it, should have the status merely of a second Chamber. Deadlocks of differences of opinion between the Houses to be avoided by the expedient of holding joint sessions. No power of certification to be given to the Governor-General as proposed.

16-18. Resolutions shall have the effect only as recommendations and the Governor-General and Crown shall retain their respective power of assent, reservation or disallowance. The Governor-General shall likewise retain his existing power of making Ordinances, and the Governor-General-in-Council has power of making Regulations.

19. The proposal to give freedom of speech and vote to official members, except when Government otherwise directs, is accepted.

20. Supplementary questions may be put by any Member. The Governor-General shall have no power to disallow any question on any ground, but he retains the power to refuse to answer any question on the ground that the answering of it is inconsistent with the public interest.

21-22. Proposals Nos. 21 and 22 of the Summary of Recommendations about rules for the transaction of business and the creation of Joint Standing Committee to be associated with the Departments of Government respectively are endorsed.

Provinces.

23. The scheme as it stands professes to confer certain powers on the Provincial Legislature and in consequence considers it justifiable to remove the control of the Government of India and the Secretary of State from the Provincial Executive. In fact no such devolution in favour of provincial legislature occurs. It is therefore apprehended that the scheme arms the Provincial Governors with far greater powers than they have ever exercised, and such uncontrolled power is liable to abuse.

Provincial Executive.

24-26 While conceding that the Government of India cannot yet be made fully responsible, the Council sees no reason why full provincial autonomy should be withheld from the provincial Legislatures. The division of the powers of Provincial Government into "Transferred" and "Reserved" for the purposes of determining the measure of responsibility that shall be conceded within the sphere of Provincial Government is unacceptable. Provincial legislatures should be granted full autonomy within the Provincial limits subject to the control of the Government of India and the Secretary of State. The Executive Government of the Province shall consist of a Governor, who shall not belong to the permanent services, and an Executive Council. The machinery of Ministers and additional Members without portfolios is rejected. Half of the members of the Executive Council shall be elected by the Legislative Council.

27-28. Proposals Nos. 27, 28 and 29 of the Summary do not arise in view of the suggestions made above.

30. The appointment of the members of the Legislative Council to a position analogous to that of Parliamentary Under Secretaries in Great Britain is approved but such members shall be from amongst the elected members of the Legislative Council.

Provincial Legislatures.

31. The constitution of the provincial Legislatures as laid down in the scheme is approved, but it is submitted that the regulations with regard to franchise and a composition of the Councils should first be published for criticism before being made final.

(32) The Governor should not be the President of the Legislative Council, there should instead be a "speaker" elected by the members themselves.

(33) The Governor shall have no powers of dissolution. (34-39.) All approved, saving that the exceptional procedures prescribed shall not obtain.

(40-43) Not necessary, rejected.

44-46. Accepted.

NOTE:—In the Punjab although the Mahomedans constitute 54 per cent of the population, yet financially they are so situated as to constitute a smaller number of voters at present and therefore fall within the definition of Minorities given by the Secretary of State. They are thus entitled to separate communal representation. In the opinion of this Council they must get 50 per cent of the total representation as embodied in the Congress League Scheme, the remaining 50 per cent being shared by the Sikhs, whom the scheme give separate representation and the Hindus.

Finance.

47-49. In view of the proposals made above the recommendations 47, 48 and 49 are acceptable, but in case the proposal of this Council as to Provincial autonomy is not accepted, the control of the Government of India should remain unimpaired.

50. The Budget to be laid before the Legislative Council and shall be passed by it.

Local Self Government.

51 Complete popular control should be established and officials should be rendered ineligible for the Chairmanship. Modifications of provincial constitutions.

52. In view of this Council's recommendations for the immediate grant of full provincial autonomy the proposals adumbrated for the five yearly modification of the provincial constitutions become unnecessary.

Preliminary Action.

53. Unnecessary.

54. Accepted.

55. Unnecessary.

Commission of Enquiry.

56. Accepted.

The Public Services.

64-69. Generally approved.

NOTE:—The Council understands that the principle of the separation of the judicial and executive functions had been admitted by the authors of the scheme and that the omission to mention it specifically in the scheme is due to the fact that it is not a part of the constitutional reforms. But in case it is intended that the two functions shall not be separated, the Council enters an emphatic protest against it and strongly urges on the Government the extreme necessity of bringing about the desired change at once.

Peoples Bank Liquidation.

Further Proceedings.

(Delayed in Transmission.)

LAHORE, July 24.

In connection with the payment order of 30 lakhs passed by Mr. Justice Broadway against Mr. Harkishen Lal, Mr. Dignass, Official Liquidator of the Peoples and Amritsar Bank, filed an application in the Insolvency Court for adjudging Mr. Harkishen Lal, insolvent, and later on filed an application before the Chief Court for the transfer of the insolvency proceedings to the Chief Court's file. His transfer application was heard last Monday together with Mr. Harkishen Lal's objection before Sir Henry Rattigan Chief Judge, who passed orders yesterday rejecting the prayer for transfer. The original application for adjudging Mr. Harkishen Lal as insolvent came up before Mr. Lala Shibu Mal, Insolvency Judge, to-day. The matter was however postponed as the files had not come from the Chief Court.

It is understood that Mr. Harkishen Lal had appealed against the payment order passed by Mr. Justice Broadway and will contest the application for insolvency.

Brief Telegrams.

Since the outbreak of influenza in Karachi twelve fatal cases have been reported. The epidemic now shows signs of declining.

Stringency of cash and small change is now easing off in the Punjab where one rupee notes are being taken increasingly into circulation.

A Mesopotamia communique says:—There is no military operation to report. Great heat prevails throughout the country, but health of the troops remains good.

The Poona City Municipality at its last meeting considered an offer from Shet Hanmantram Ramnath, one of the municipal councillors who is willing to present to the municipality an oil painting of the late Hon'ble Mr. Gokhale who was its President for some years. The municipality decided to thankfully accept the offer and according to Mr. Hanmantram's desire is asking His Excellency the Governor to perform the unveiling ceremony.

హంబయి సంఘ సేవాసమితి:— హంబయి నగర మున నూలు యంత్ర కాలనీ పని చేయువారికి ఏర్పాటు మంజురమున నేర్పడుచుండు "హంబయి సేవ సమితి" వారికి విధానము నేర్పరచి, ఉత్తీ సంఘ సేవము దీనమితివారికి చాల సమర్థముకలదు. తీరల సహాయమును వారు నగరమున చాల పనిచేసిరి. కరీంబాయి యజ్ఞహీం యంత్ర కాలనీని పనివాదకొర కొక ఏర్పాటు మందిరమును నేర్పరచిరి. అందు పుస్తక భండాగారమును క్రీడాస్థానములను నానికి జేయొక హోటయను గూడ నున్న ఏ గాని వియంత్ర కాలనీని పనివాదకొర కొక మందిర సహాయంత్రకాలనీ సమీపమున నిర్మించుచుండో ఆయంత్రకాల పనివాదకు వాని సుపర్యోగించు కొన బాలకున్నాడు. ఏలననిన వారు వానికి ఏమిపమున నివసించుచుండును. చాలనివసించుచున్నాడు. కాన నిపుడు పనివాం ద్రధికముగా నివసించు సామలందు ప్రత్యేక మొకయంత్రకాల వారికినిగాక పనివాదందరికి సుపర్యోగించునట్లు చాల హోట నిర్మించుచుండును నిర్మించుచున్నది. ఒక్కొక్క మందిరమునకు సర్వమునకు రు 7000 ను వ్యయమును. అట్టి మందిరముల వలన పనివాదకు విశ్రాంతి కలుగుచుండుగాక నీతియును విద్యయును జ్ఞానమును గూడ పొంది కావ్యవిద్య వారి సామర్థ్యముగూడ పెంచునట్లు.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకునూచును.

జీవప్రపంచము; బంధుత్వము; ఆంధ్రులమనోభావము; ఆంధ్రులకొరవెత్తి; దేశవాదపురస్కారము; ప్రజాభిప్రాయమును గురించుచున్నాము. - సంపాదకుడు.

నీటికొరతములు.

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులకు:

అయ్యో, వైవాహికము చేత గోదావరినదికి నీరు లోటులేకుండా ప్రవహించుచుండ, ఇంటినిరు దీపార్థమెంటు వారు ప్రజలకు యావర బంగారాభివృద్ధిని నీరు తీసివేయవలసి పముద్రగామి చేసి కృష్ణాజిల్లా భీమవరం తాలూకా వుండి పెక్కు ను కాలమున కేరీ యున్నరయతులకు ఉత్పన్నము పుట్టి వుండులాగున కాలువలు మూసి చాలా నిర్బంధించుచున్నార.

భీమవరం తాలూకా రైతులు.

II

శ్రీకృష్ణానది

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులకు:

అయ్యో, గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురము తాలూకా శ్రీకృష్ణానదిను గ్రామములకు యేర్పడిన నుమారు 20 సం వత్సరములనుండియు గ్రామములకు సదుపాయముగా నున్నది. మాగ్రామముందలి పుస్తక భాండాగారమునకు ఆంధ్రదినపత్రిక తెప్పించబడుచున్నది. మాగ్రామమునకు సమామి 8000 జనా భావము. అనుదినము 15 యుత్తరములకు తక్కువరావు. ఇతర పత్రికలు వీటిని వగయిరాలు తరచుచున్నందున ఇప్పటి క్లిటిలో కూడాగ్రామములోనికి రు 1200 లు గ్రామమునుండి సమామి రు 400 లును మన ఆర్థిక బాధకుండును. ఇట్టిస్థితి యందు మా బ్రాంచిపోస్టును తీసి వేయుదురని పుకారుబయలు చేసెదది. పోస్టును మాచరించెంటువాని యందు విషయమై వ్యాయవిషయమున మా పోస్టాఫీసునుతీసివేయక పుణ్యము కట్టుకుండురు గాక.

రామచంద్రపురము.

III

బాలసమాజ వార్షికోత్సవము.

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులకు:

అయ్యో, గుంటూరుజిల్లాలోని పెదరావురలో బాలసమా జ గ్రంథాలయ వార్షికోత్సవమును జరుపవలసిన దని ఆధ్యక్షులు బ్రహ్మాండము రాజకాశ్రమిగారు కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో సెలెక్షన్ చేసి ప్రాసెస్ చేయించెడిరి. కాశ్రమిగారు చెప్పినట్లు సాంస్కృతికోత్సవమును జరిపి యుండలేదు. కినివిట్టి చూడగా కార్యనిర్వాహక సంఘమువారికి గాని, యితర సభ్యులకు గాని సమాజ విషయమై పట్టుదల లభించుచున్నది. సమాజ నిర్వహణము సరిగ్గా లేనందున కొన్ని గ్రంథములు పోయినట్లు తెలియుచున్నది. మరియు అధ్యక్షులయే దేవాలయములోని యాసరస్వతీ యాలయమున పుస్తకముల అధ్యక్షులకు తక్కువ రావట్టి దేవాలయము పోలి గ్రంథసారములతో కడుపీనదికలయందున్నది. ఓ కార్య నిర్వాహక సంఘసభ్యులారా! పెదరావుర పురవాసులారా! ఇంటిపండును మీగాథ నిర్వహించి తమ నుమారు 600 గ్రంథ రత్నములను గలిగిగట్టియు 1,000 రూపాయలు నిలగల బాల సమాజమును పోషించుడు! దేశభివృద్ధికిని, విద్యాభివృద్ధికిని ప్రథమ సోపానమైన గ్రంథాలయోద్యమమునకు చేయూత యొసగుడు. కాలసమాజకర్త యెంతకాలము పరపంచలలో తలదాచుకొనవలదు! త్వరలో స్వంతభవనమును గట్టించుడు! పెదరావుర సర్వోపయోగములలో మనపటికేనే ప్రజా పునస్థాపనముల సమర్థులు గాక!

పెదరావుర. రావుగారి రామచంద్ర రావు.

IV

కంసాలయియ్యింది

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులకు

అయ్యో, ప్రస్తుత యూరపు మహాసంగ్రామమునకు ప్రాచ్యప్రతిష్ఠితాధ్యమ లన్నియు వాణిజ్యపరిశ్రమల పన్నె డిడి ఆధోగతిపా లగుచున్నవి. మనహిందూజాతమున కొంత

కాలమున సహితము వైవాహిక పరిశ్రమవృత్తులు సంపదితము లై యావరములై యుండి యున్నవిగా! వర్తమానకాలముం దు యుద్ధము వలన మరింత ముప్పు వాటిల్లినది. బంగారు వెండి కలపులవలన బంగారు వాణిజ్యము కలగరా దనినందునను అనే కులకు జీవనాధారముగ నుండిన బంగారు పరిశ్రమవృత్తి తుద ముట్టి నాశనమైనది. ఇతర దేశములయందు (యూరపురాష్ట్ర ముల) ఏపరిశ్రమలకైన హానివాటిల్లినట్టి యుత్తరువులు చేయుటలో ప్రభుత్వమువారు ప్రజలహితమును పొందెదరు. మన హిందూజాతములో అనేకలక్షల జనులకు జీవనాధారమైన బంగారుపరి నిలివినను మన వాణిజ్యము నీరి జీవన విషయమై ఒక్కమాట యేసభలోగాని పరిశ్రమయందలేదు. సరదేశములందు బానికల వ్యాపార పరిశ్రమలకుగా తీసికొనే క్రద్దలోకూడా మనదేశసమాచారము గానరాదు. ఇటీవల బొంబాయికి వెండి దిగుమతి అనునదియు దిగననియు తమపత్రికలలో చూచి నామెకాని అది ఏమూలదాగినదో తెలియదు. వెండిధర రు1-కి 1 1/2 వంతున పెరిగినది గనుక యింకను దిగుమతి విశేషము కా వలసి యున్నదని వాచకులు ప్రభువులకు సభలలో విన్నవించి గోరవాను. మరియు వెండివలెనే బంగారునుకూడా గట్టుగా దింపినయెడల దేశములో కొంత కాంతి గలుగును. నల్లారు. పి. అరుణాచలచారి.

V

తెలకుమహారాజువర్ధంతి.

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులకు:

అయ్యో, భగవాన్ తెలకు 62 వ జన్మదినం సందర్భమున నిన్న సాయంత్రము నల్లారు పురసభమున తూములూరు శివ రామయ్యగారి అగ్రాసవాధిపత్యముక్రిందఒక గొప్పసభజరిగెను. అందు నందగిరి రామచంద్రరావు బి. ఏ. గారు, ప్రసాదరావు గారు, మాధవరావుగారు, ఓరుగంటి వేంకటసుబ్బయ్యగారు బహువిప్రులయగును. మనోహరముగను, లోకమాన్యుని జీవిత చరిత్రనుండి సేర్పకోవదగిన అంశములను విశదపఱచిరి. శివ వ్యాసకులను, అగ్రాసవాధిపతులను ప్రస్తుతము తెలకుమహారాజును, గాంధీమహర్షి గారే మనకు వాయకులుగా నుండదగిన వారనియు, దెసెంటుమ్యగారియందు ఆత్మవృత్తి విశేషముగా నున్నదనియు, వారిద్దఱు కేవలము కార్యకూరులనియు సెలవిచ్చిరి. నల్లారు రామనాయకుగారు కొన్ని ప్రశ్నోత్తరాలకు నుక పద్ధతులను పాటలనుబాడిరి. సంజమాతర ధ్వనులతో సభముగి సెను. సభాసంతకము శ్రీలోకమాన్యుని పటము, మేళ తాళములతోను, భజనతోను, ఊరేగింబడెను. నల్లారులో లోకమాన్యుని జన్మదినోత్సవము సమపుట కిది ప్రథమ పర్యాయము. ఊరిలోని వ్యాధివాదులు విశేషముగారాకపోయినను ఉత్సాహము మాత్రము బహుజనప్రదముగ జరిగెనని వ్రాయుట కెంతయు సంతోష మగుచున్నది.

నల్లారు, జూలై 24 బకవిలేఖకుడు

ii

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులకు:

అయ్యో, ఒంగోలు స్వరాష్ట్రముతివారి యాజమాన్యమున లోకమాన్యు తెలకుగారి జన్మదినముతోత్సవము జరుపుట తుప, రాజ్యాంగ సంస్కరణముల పట్ల సృజాభిప్రాయము కను గొనుటకు 23 వ తేదీ సాయంత్రము విష్ణులయము యొద్ద యొకగొప్ప సభజరిగినది. మాతృపాఠశుద్ధ్య సంఘాధ్యక్షులు కొప్పురపు వేంకట కృష్ణారావుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. తెలకుగారికి చిరాయురోగ్యముల నిచ్చుటకు వైరమును ప్రార్థించుచు వారివై దీక్షనమువారు పుజితేష్టన నిర్వహముల ఖండించుచు మాంటాగు పెక్కుసార్లు సంస్కరణముల గర్హించుచు తీర్మానములు చేయబడినవి.

ఒంగోలు పురవాసి.

iii

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులకు:

అయ్యో 23 తేదీ మంగళవారం లోజున లోకమాన్యు తెలకు జన్మదినోత్సవ ముతీవై ధవముతో కృష్ణాజిల్లా ముస్తాబాదు యందు జరుపబడినది. ఆట్టి యహోత్సవమును మాగ్రామము తెన్నుపడిలకించియుండరు. శ్రీరామ లక్ష్మణ, హనుమంతి; కృష్ణుని కాలింగవర్ధన; బిసెంటుమ్య లోకకర్త పృథాప కుబ్జి న్యూన్యూన్యో, దాదాగారి వాగ్దే మహాత్మాగాంధీగార్ల విశ్రీపటములను దాహనము నతిసుందరముగా నలంకరింపబడి కంఠము పట్టుచు పెద్దపుత్తనము జరుపబడినది. ఎక్కడచూచినను జాతీయపతాకములే.

ముస్తాబాదు ఆంధ్రుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1-7-18 మొదలు చందావివరము.

Table with 3 columns: చందా సం|| కు, రు., and amounts. Rows include 6 మాసములకు, 3, 1, and 18-0-0, 9-0-0, 4-8-0, 5-8-0, 1-8-0.

వి. పి. ఖమ్మలను శరే తమరు భరించవలయును.

లోకలు చందాదారులకు మాత్రము

Table with 3 columns: విశేషతరీక చందా సం|| కు, రు., and amounts. Rows include 6 మాసములకు, 3 మాసములకు, 1 మాసములకు, and 15-0-0, 7-12-0, 4-0-0, 1-6-0.

విడిపత్రిక. 0-1-0

చందా సం|| కు 3-0-0 4-0-0

మేనేజరు : ఆంధ్ర పత్రిక.

ప్రకటన

సాలూరు జమీందారీనుండి పటాలములో చేరువారలకు శాశ్వతముగా నుమాడు యకరముల భూమిని (సాగుబడికి వీలు అయినది) యిచ్చెద నని యిందుమూలముగా యానన్యంకి తెలియజేయుచున్నాడను. పటాలములో చేరిన తేదీలగాయతు 3 (మూడు) సంవత్సరముల వరకును ఎవ్వధమైన పన్నును యివ్వ నవసరములేదు. మూడు సంవత్సరములు అయిన పిదప జరాయితీపద్ధతిగా భూమిని పటాలములో చేరినవారు గాని లేక వారి క్రతినిధులుగాని అనుభవించ నగును.

యల్. యల్. సన్యాశిరాజు 1260 సాలూరు జమీందారు.

అమృతమునకు తయారుగ నున్నది

60 గుట్టముల పవరు గలిగినట్టి రస్సక్ మేకర్ క్రూడ్ ఆంట్ ఇంజన్ యొకటి. దిన మొట్టికి 400 మూటలు బియ్యము తయారు చేయ గల ట్రెస్ మిల్లు మెషనరీతో సహా మా యొద్దనున్నది. చివరములు తెలియగోరువారు ఈక్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను. (1252)

మెసర్స్ ఎ. సుబ్బాస్వామి సన్స్. భూస్వామ్యులు, స్వంతదారులు, గుడివాడ.

కలరాకు ధియోకాద వస్తు.

డాక్టరు జె. కె. రావుగారి. మామూలపనట్టి కలరాకు రెండుకుంటలలో తీవ్రత కుదరవును. మందు నుపయోగింపవలసినిధము మందుతో పంపబడును. సీసా 1-కి 0-8-0 మాత్రము. (1209)

ధన్వంతరి ఆశ్రమము, 45, బిక స్ట్రీట్, బ్రిటిష్, వరదాను.

Advertisement for a medicine or product, mentioning 'విశ్వాన చంద్రికా బుక్కుడిపి', 'హంటురోడ్, నుదరాసు', and 'ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాపారమైన వెలన దొరకును. క్యాటలాగు ఇవితము. డాక్టరు. కచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. (946-887) మేనేజరు.

మలయ చందనము

Advertisement for 'Mala Chandra Namam' featuring an image of a person and text: '(1251) పెగోలమునకు తువారము. మందు పుచ్చుకోమన్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పత్రికము లేదు. పిలికాకి మున్నగు కవినచిత్తల పరిశేష. దువ్వ మైన మా చలయచందనము ఎటువు, తెలుపు, పన్ను అను మూడు విధముల పెగోలమును మూడు పూటలలో మాన్యును. దమ్మి 1-కి 2-0-0. గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి.

